Prijs 11 Cts.

VRAAGT DIT BLAD AAN DE KIOSKEN!

Zaterdag 28 Februari 1942
5e jaargang Nr. 134

DE MISTHOORN

SOCIAAL-POLITIEK WEEKBLAD

Nadruk toegestaan, mits met volledige bronvermelding

UITGAVE STICHTING DE MISTHOORN
Hoofdredacteur J. NIJSSE
Wetenschappelijk redacteur: Dr. P. MOLENBROEK
Redactie en Administratie PRINSENGRACHT 346.
AMSTERDAM-C — Postbus 367 — Telefoon 38895

Abonnementsprijs voor Nederland *f* 1.25 p. kw.; *f* 4.75 p. jaar. Buitenland *f* 6.— per jaar; alles franco per post. Losse nummers 11 cents. — Advertentietarieven op aanvraag. Postgiro 322600 ten name van Stichting De Misthoorn.

DE WACHT DER REACTIE

In het leven van bijna ieder mensch komt wel eens een omwenteling, een keerpunt voor, dat een radicale verandering van zijn gedachtenwereld, van zijn levenshouding met zich meebrengt. Zulk een keerpunt vindt zijn oorzaak niet in een toevalligen samenloop van omstandigheden — al mag dit wel eens zoo lijken — doch is het gevolg van de veranderde eischen van het leven, van de eeuwige dynamiek, welke alles omverstoot, wat zich tegen haar natuurkracht meent te moeten verzetten. Staat de mensch eenmaal voor zulk een oogenblik in zijn leven, dan drijft de hem aangeboren zucht tot behoud, zijn conservatisme, hem tot reactie. Niet voetstoots geeft hij prijs, wat hem vertrouwd is geworden; voor het zoover is, heeft hij een innerlijken strijd gestreden en is hij met zichzelf, wat men noemt in het reine gekomen. De zwaarte en de duur van dezen strijd worden uitsluitend bepaald door zijn aanleg.

Wat voor den enkeling geldt, heeft ook betrekking op de massa. In het leven van de volkeren is het niet anders. Nu de nationaal-socialistische levensbeschouwing zich onweerstaanbaar op den voorgrond dringt en ons terug wil leiden tot een natuurlijke samenleving, nu zij met omverwerping van vele tot dusverre als heilig beschouwde huisjes haar beginselen, door het leven zelf bepaald en afgebakend, oplegt, nu staan daar de Germaansche volkeren, die moeten afrekenen met wat geweest is en zich moeten bezinnen op de dingen, die komen gaan. En, zooals dit ook met den enkeling het geval is: de geaardheid van deze volkeren bepaalt den duur en den omvang van de reactie.

Voor het Nederlandsche volk in het bijzonder, wij betoogden dit reeds zoo vele malen, is deze strijd niet licht. In zijn breede lagen op velerlei gebied oververzadigd, genietend van de rijkdommen, welke het dank zij den pioniersarbeid van vroegere geslachten in den schoot werden geworpen, ingedommeld ook door een meer dan honderdjarigen vrede, was het enthousiasme voor een geestelijke revolutie, die brak met alle gemakzucht en conventies, die slechts strijd toezegde in plaats van een hoogeren rentevoet, uit den aard der zaak gering. Dat dit burgerlijke paradijs ten onder moest gaan, alleen al omdat de kracht ontbrak nog iets nieuws voort te brengen, daaraan dacht vrijwel niemand. Totdat men op een goeden dag tot de ontdekking kwam, dat zelfs Nederland niet vergeten kon voortleven in een of ander veilig hoekje van deze aarde, maar meegesleurd werd in den stroom van het wereldgebeuren. Ja, het Nederlandsche volk ontdekte zelfs, dat men een positieve houding eischte en ..... het moet nog tot de overtuiging komen, dat alleen het aanvaarden van deze positieve houding beslist over zijn voortbestaan als volk.

Op dit oogenblik nu beleven wij den tijd waarin de reactie vecht met de komende nieuwe levensbeschouwing. Over den uitslag van dezen strijd behoeven wij ons niet ongerust te maken; ook hier zal het jonge leven het oude verdringen. **Doch voor ons volk zelf, waarvan toch ook wij deel uitmaken, zou het beter en gezonder zijn, wanneer het aangeboren wantrouwen tegen alles wat nieuw is en dat door het internationale jodendom en zijn helpers tot haat wordt aangewakkerd, spoedig overwonnen wordt. Dan zouden er geen zinnelooze daden van sabotage tegen de Duitsche en Nederlandsche overheid meer worden beraamd en zouden niet ontelbaar velen onnoodig meer door de wandaden van onverantwoordelijke individuen worden gedupeerd.**

Als gevolg van in Amsterdam gepleegde daden van sabotage staan nu in de hoofdstad voor daarvoor in aanmerking komende gebouwen menschen op post, die zooveel mogelijk uit den bekenden reactionnairen kring zijn gekozen. Zij zijn te beschouwen als de vertegenwoordigers van een stervende wereld, als slachtoffers ook van de daden van enkele hunner geestverwanten, die elk begrip voor de werkelijke verhoudingen uit het oog hadden verloren. Men ziet aan deze menschen hoe het ontbreken van elk ideaal, van elken positieven levenswil zich in hun wezen en hun houding openbaart. Dit in flagrante tegenstelling met de gepubliceerde foto's van de vertegenwoordigers der nieuwe richting, waarvan men de levensblijheid en de levenskracht afleest. Wat men thans in de hoofdstad waarneemt, is inderdaad waard om in de herinnering te blijven: daar staat niet de wacht, waaraan het jonge Nederland zich kan toevertrouwen, daar staat de wacht der reactie!

Onze redacteur op wacht!

Anti-Nederland bewaakt nationaal-socialistische gebouwen

Een onzer redacteuren heeft, gevolg gevend aan de politioneele oproeping, met de Amsterdamsche burgerwachtposten op wacht gestaan voor dienst- en nationaal-socialistische gebouwen. In bijgaand artikel vertelt hij van zijn ervaringen.

Mijn collega-van-de-eerste-wacht is een slungelig studententype en mitsdien hèt voorbeeld van den èchten Nederlander. Het spijt me, dat ik het zeggen moet. Want er zijn óók echte Nederlanders, die niet dat slappe, sleepende, slungelige over zich hebben, dat in bepaalde kringen nog „houding" wordt genoemd, zij het dan ook in vergaande verblindheid des geestes.

Mijn collega is dus hèt type van den student-van-heden, die weldra student-van-gister en karikaturale figuur in de nieuwe Nederlandsche letteren zal zijn. Wij stellen ons aan elkaar voor in het politiebureau. Hij noemt een naam met veel „ae's" en „à's", die voorafgegaan wordt door het predicaat „jonkheer" en eindigt in een gesmoorde oprisping. „Sorry". „Never mind!", zeg ik, zeer tevreden over mijn stijlvolle aanpassing aan de grootheid van tijd en ruimte. „Let's go!"

We gaan. Ergens in de groote stad voor een groot huis zullen we de wacht moeten betrekken. Hij voelt zich slachtoffer. Ik voel me gemeenschapslid. Als gemeenschap hebben wij te waken over het goed van hen, die ons voorgaan. Waar de gemeenschap, ergens in haar veelzijdig organisme, faalt, wordt de gemeenschap gestraft. Daar is niets onrechtvaardigs geschied.

Een doffe bons en een knetterend vloekje brengen mij tot de werkelijkheid terug.

„Gadvegdamme," zegt de jonkheer, als hij uit de vieze sneeuwhoop is overeind gekrabbeld. „'t Es ock zoe vegdàmd deusteg!"

Ik beaam zulks. Het is inderdaad duister. Maar duizenden menschen in heel dit land loopen 's avonds in die duisternis. En als zij allemaal zouden vallen.... Neen, sommigen zijn wèl uitverkoren!

Dat mijn jonkheer tot de onbesneden uitverkorenen van den Hoogsten Beschikker Aller Kwade Dingen behoorde, had ik met één enkelen oogopslag in het politiebureau gezien. Zijn over-slanke, in de schouders ietwat gebogen gestalte, die van onderen steunde op een paar geweldige bergschoenen, welke twee uit een grisé-perle plusfour te voorschijn schietende spillebeentjes herbergden, en van boven verdween in een alle wijsheid omvattende ijsmuts, met fantastische knopvorming, zijn onrustige oogen achter knipperende oogleden en sterke brilleglazen, zijn kinderlijk prevelend pruimemondje, en de daaruit klaterende klankvolle verzameling Engelsche termen — dat alles had mij reeds de overtuiging bijgebracht, dat ik te doen had met een element van onzen overgeciviliseerden en -gespiritueerden adel, zoo'n element, dat altijd en overal het slachtoffer is van al die gebeurtenissen, welke mogelijkerwijs een slachtoffer kunnen achterlaten, en dat desondanks een niet te stuiten optimisme ten aanzien van zichzelf en de wereld overhoudt.

„Een pàstweeg, heug, veug zoe'n kagwei," zei het slachtoffer, en strompelde verder over de geconsolideerde elementen der natuur.

„En òf," zei ik. „Dat hebben ze speciaal voor ons uitgezocht. Maar we zijn er. Nu twee uur schilderen."

Hij bekeek het statige huis. „Oek al engepekt," zei hij zuchtend. „Have a cig? Gae gerùst uw gang, heug. 'k Heb nog 'n paeg pakjes teus."

„U studeert zeker?" informeerde ik, onder het genot van een vooroorlogsche sigaret.

„Jae," zei-d-ie. „Gak, dat u 't zoo digakt gaedt? Hoe wiet u 't eegenlàk?"

„'k Dacht het zoo," zei ik, „Men merkt het snel aan iemand. Peil van het gesprek en zoo. Omgangsvormen, enfin.... En dan: geestelijk hoogstaande menschen kiezen zoo zorgvuldig de onderwerpen van hun conversatie. Ze spreken zelden over het weer en de distributie en de kolenschaarschte en de bevroren aardappelen en zoo, maar over hóógere dingen."

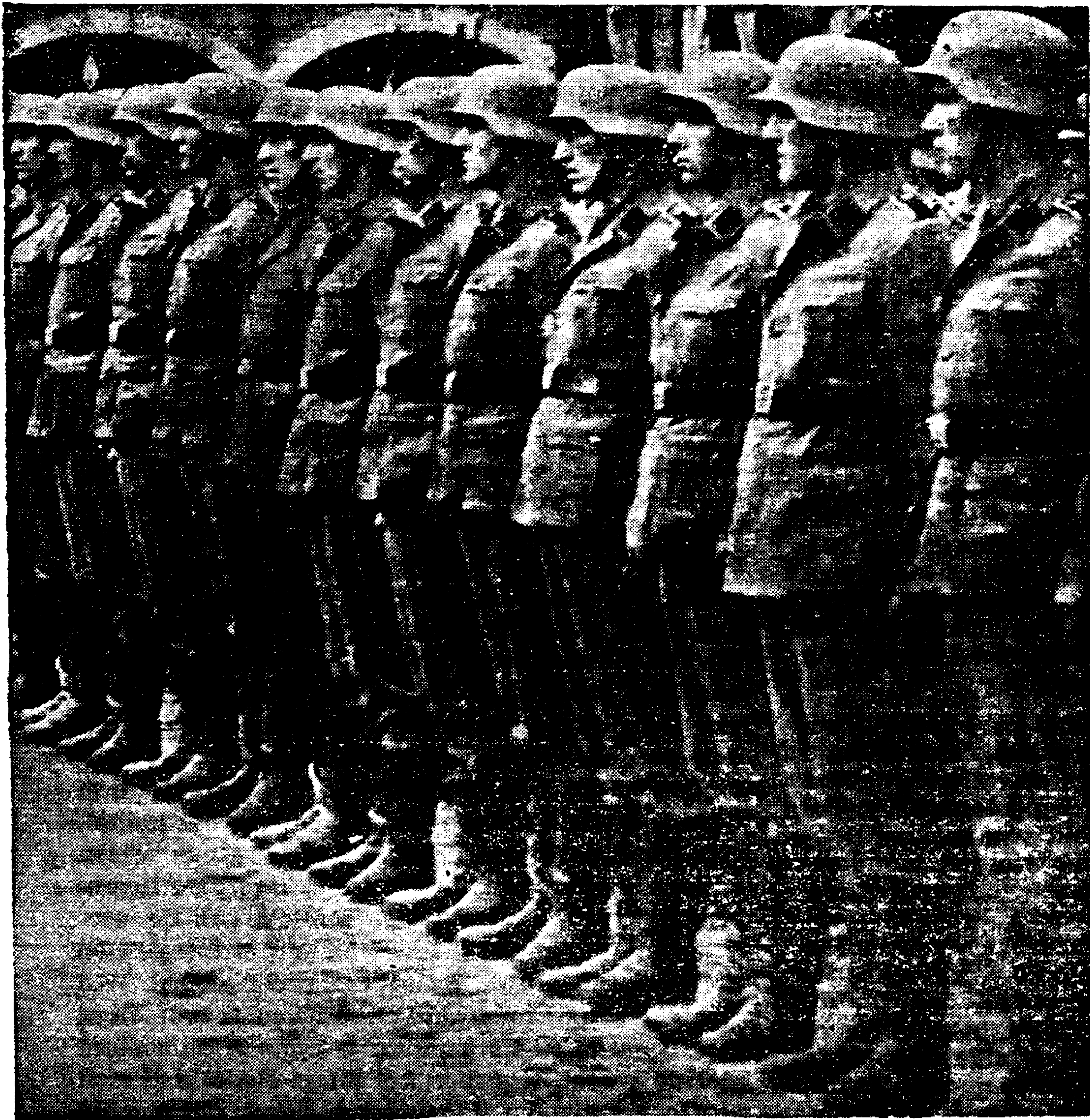
„Vegdàmd!" zei hij blij verrast. „Je habt geleek! 't Es zoe!" En toen begon hij te praten.

Ik zal het nooit vergeten. Hij stortte een Niagara van verhalen over me uit. Over het weer en over de distributie, den kolennood en de bevroren aardappelen. Over een oom, die gearresteerd was, omdat hij niets, àb-so-luut niets gedaan had. Over een neef, die door een W.A.-man half dood was geslagen. Over een anderen neef, die door een N.S.B.-er was opgelicht. Over een kennis, die zelf gezien had, dat.... En een vriendinnetje, dat precies wist hoe.... En een dienstbode, die op slinksche wijze was te weten gekomen, dat.... En den melkboer, die met eigen oogen had waargenomen.... En den tuinman, die van den dominee had gehoord.... Enzoovoort, enzoovoort. Hij vertelde van de revolutie in Duitschland; hij wist datum, uur en plaats, waar ze zou losbarsten. Hij wist precies, wanneer ze naar Nederland zou overslaan. En wanneer de Engelschen dan zouden komen.... En hoe Hare Majesteit onze geëerbiedigde koningin, en H.K.H. en Z.K.H. en Hare Kleine H'tjes.... En hoe Hunne Excellenties.... En hoe hèt Nederlandsche leger (uit Engeland), en dè Nederlandsche vloot (uit Engeland) en dè Nederlandsche luchtmacht (uit Engeland).... En wat dàn met die verràkte N.S.B.-ers.... Oei, oei, oei....

Ik heb stil geluisterd. Soms zei ik „Hm" en soms „Nun", maar meerdere teekenen van aandacht waren volstrekt overbodig. Alsof hij niet dagelijks de fiolen van zijn venijn uitstortte over zijn omgeving, zoo deed hij het over mij. Het eenige, waarin hij krachtig was, dat was zijn haat. Zoo is hij mij bijgebleven, voorgoed mislukt, geestelijk verminkt, ja, eigenlijk imbeciel....

Toen we afgelost werden, was hij bijna enthousiast.

„Hou je taei, leu!" schalde hij tegen de nieuwe wacht. „Kop op! Merry and happy and jolly and gay! If winter comes, can spring

Germaansche wacht van heden

be far behind? Nae deze teed een betege! Cheerio!"

En tegen mij:

„'k Vond het arg pgattig, mat u van gedachten te kunnen wesselen. 'k Hab acht gevoeld, hoe 'n wagm hagt u habt veug koeningin en vaedegland...."

„Hoezee!" zei ik. En dat meende ik.

Mijn tweede collega-wachter was een geheel ander mensch. Hij was een sombere gestalte met een somberen blik in zijn sombere oogen. Zijn voorhoofd fronste zich, toen hij op somberen toon zijn naam noemde bij de kennismaking. 't Was een sombere naam, met een ondertoon van donkere dreiging. Vanzelf werd ik somber gestemd. Zwijgend gingen wij van het politiebureau naar onzen post. Daar werd hij wat spraakzaam.

„Zal er dan nóóit een eind aan komen?" zei hij dof.

„Waaraan?" vroeg ik, wetende, dat er velerlei dingen zijn, die de somberen van gemoed in deze dagen op de tong dragen.

„Aan alles," zei hij. „Aan de heele rotzooi, meneer. Bàh!" En hij spuwde iets weg van niets.

Ik begreep. Deze man was een onverbeterlijke pessimist. Een zwartkijker-in-blijde-en-droeve-dagen. Een kankeraar-van-professie.

„Kom, kom!" zei ik bemoedigend, doch zonder eenige hoop op succes. „Na regen komt zonneschijn!"

„Nee, meneer," zei de sombere man. „Dit komt nooit meer goed. Alles gaat naar de verdommenis, meneer. Let op mijn woorden!"

„Bent u getrouwd?" vroeg ik.

„Ja," zuchtte hij.

„Hebt u kinderen?"

„Goddank niet!"

„Bent u geloovig?"

„De hemel beware me daarvoor!"

„Bent u nationaalsocialist?"

„Liever dood dan dat, meneer!" zei hij en draaide zich om, om een kop thee leeg te drinken, dat een humaan hart op een blaadje voor zich uitdroeg.

„Ozo!" zei het humane hart en lachte smakelijk. „'t Gaat goed, jongens! Zoo juist 't laatste nieuws op de radio gehoord. De Russen zitten al voor Riga. Maken geweldige dagmarschen. In Polen heerscht de pest. Al die Duitsche soldaten, die daar liggen, hebben 't. In Noorwegen is het revolutie, hoor. In Denemarken broeit het ook. In Frankrijk kunnen de Duitschers zich alleen nog staande houden door de macht van de bajonet. Italië en Turkije hebben een geheim verdrag gesloten en vallen straks samen Duitschland aan. In Portugal zijn Amerikaansche troepen. In Afrika krijgen de Duitschers geweldig op hun kop. De halve Japansche vloot is bij Bali tot zinken gebracht."

„Waardoor, meneer?" vroeg ik voorzichtig.

„Nou," zei de gastheer, onaangenaam gestoord in zijn zegetochten, „eh.. door de Nederlandsche vloot, denk ik. Of door de Amerikanen of zoo. Weet ik veel. Maar 't is zoo. De radio zei het, uit Lônden."

„Ja," zei ik onderworpen, „dan is 't natuurlijk zoo." En zij proefden het vleugje sarcasme niet, dat ik niet vermijden kon in mijn woorden te leggen.

„Goedenavond, heeren," zeiden twee zware stemmen, en „Goedenavond, agent," zeiden wij.

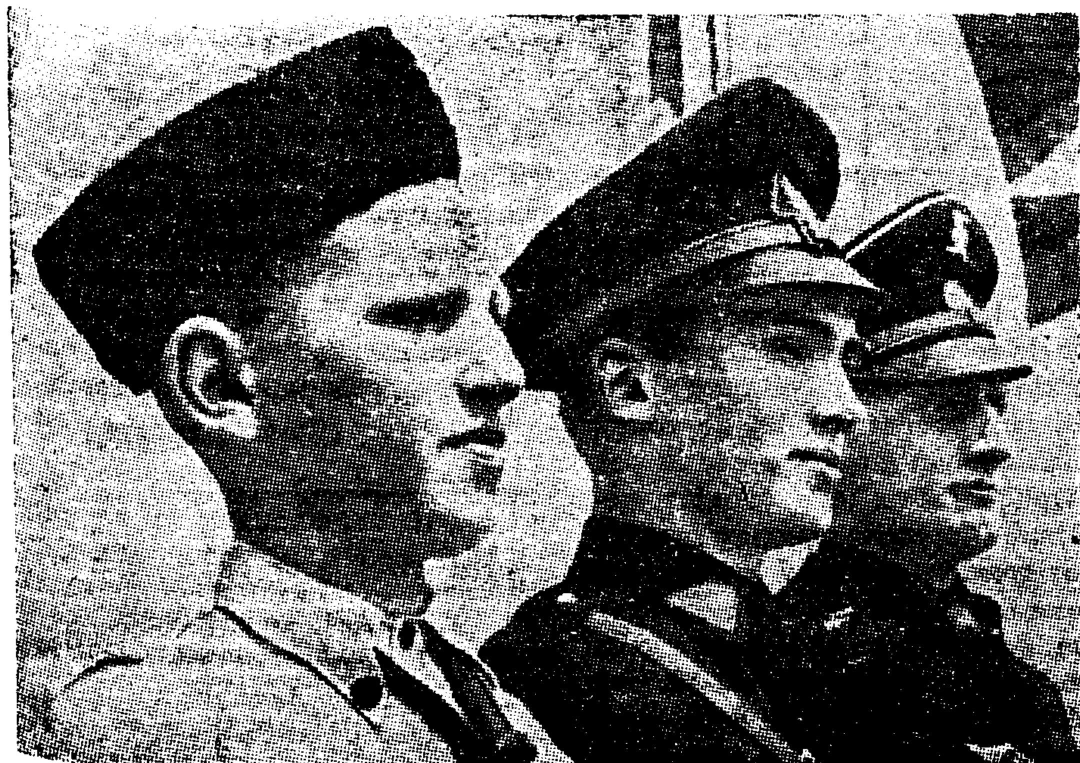
„Zoo," zei de eene agent. „Daar staan de stoutertjes nou, die straf hebbe. Hebbu ze gevoerd, meneer?"

„Ja," zei ik, „we zijn stoffelijk en geestelijk verkwikt."

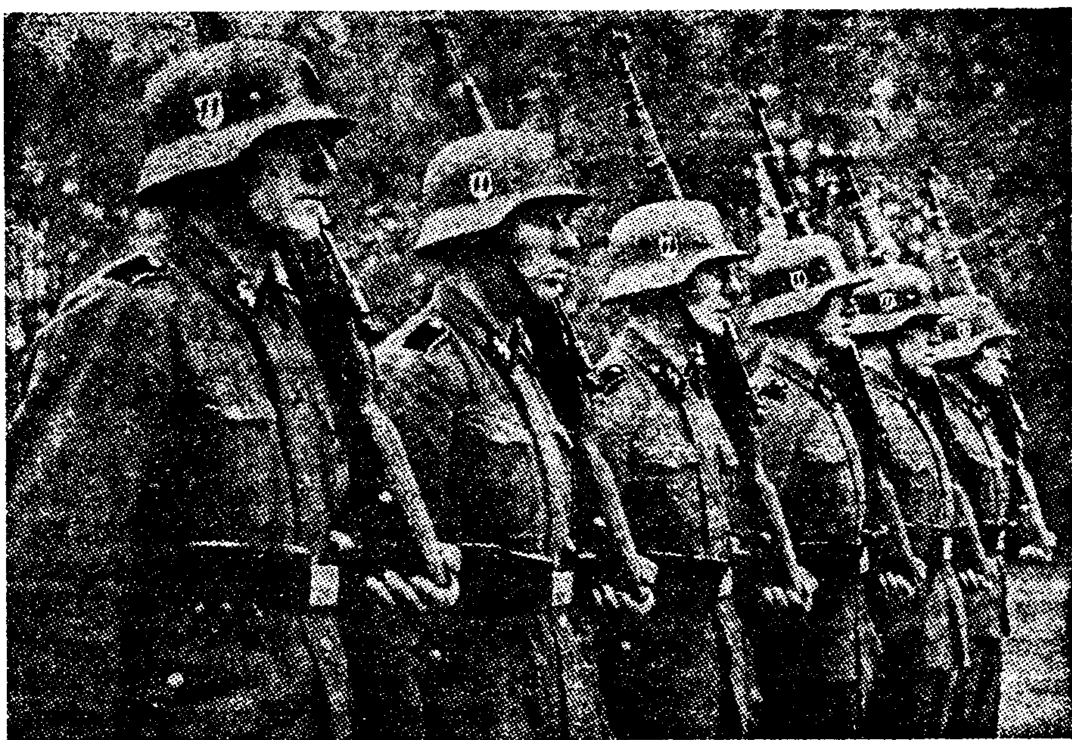
„Zoo-zoo," zei de agent. „Tja, je maakt wat mee tegenwoordig." En hij zuchtte.

„Ja, u zult zeker wel veel meemaken," informeerde voorzichtig de humane radiogast.

„Praat me d'r niet van, meneer," weerde de agent af. „Daar zou ik een boek over kenne schrijve. En

Dat is het nieuwe Nederland: Jong, frisch en krachtig!

wie weet? Wie weet wat nog gebeurt." Zijn stem ging trillen in een hoogere octaaf. We zijne d'r nog niet! Dat zien die ennesbeejers ook wel, meneer. Die hebbe nie zoo'n groot woord meer as 'n poossie geleje. Die worre heel koest. Gisteravond had ik er nog een op 't bero. Was na achte op straat. Maar niks geen kapsones, zooas vroeger. 'k Heb z'n naam genoteerd. Ze staan in me bovekamer gegrift, meneer, al die name van ennesbeejers. As de dag komt, waarop wij wachte, dan gaan ik ze hale. Persoonlijk. Nee, die ennesbeejers die maken et niet lang meer."

En de agent snoof vergenoegd. De toehoorders zwegen. Ze waren kennelijk onder den indruk van 's mans heldhaftig voornemen-in-betere-dagen. In de verte tjingelde een klokkenspel. Een vliegtuig ronkte ver weg.

„Kom," zei de andere agent. „We gaan es verderop," en zij verdwenen.

„Goedenavond, heeren!" zei de theebezorger en schoot zijn huisdeur binnen.

Ik liet mijn zaklantaarn aanflitsen om op mijn horloge te kijken. Vóór mij stond de sombere man. Maar hij lachte, en zijn gezicht was één breede, wellustige grijns.

„Hoorde je dat?" zei hij. „Da's nou de politie! Nee, meneer, ze maken het niet lang meer!"

In den derden nacht, dien ik moest door-wachten, werd ik gecombineerd met een ietwat stille figuur, die nochtans een eigenaardig scherpen, speurenden blik in zijn oogen droeg. Hij stelde zich voor, doch zijn begroeting was zonder overdreven hartelijkheid. Daarna marcheerden we zwijgend door duister en koude naar onzen post in een stille buurt.

„Koud, hè?" zei ik, ten einde een gesprek te verwekken op het gebijkte thema. „En dan die menschen, die nu zonder kolen zitten.... Brrr!"

„Ja," zei hij en zweeg.

Toen zwegen we beiden.

„Dat gebrek aan levensmiddelen veroorzaakt anders een gevaarlijke stemming," hervatte ik na een poos iets directer mijn pogingen.

„Zou het?" zei hij en keek me aan. Daarop draaide hij zich om en begon te schilderen. Na korten tijd sloot ik me bij hem aan.

„Het schijnt ze daar in Rusland lang niet voor den wind te gaan," probeerde ik voor de derde maal.

Ook Nieuw-Nederland heeft de wacht betrokken — om onze toekomst veilig te stellen

„Vorige week hoorde ik, dat de Russen al voor Riga staan."

Toen bleef hij staan. Hij strekte zijn door de koude eenigszins gebogen gestalte. En langzaam en nadrukkelijk, terwijl ik zijn scherpe oogen op de mijne gericht wist, zei hij:

„Meneer! Ik wil vannacht geen ruzie met u hebben. Begrijp dat goed. Er is al genoeg oneenigheid in de wereld. Maar ik wil dezen nacht ook niet vergald zien, doordat ik uur na uur naar uw gezemel en uw lasterpraat moet luisteren."

Hij wachtte even.

„*U* begrijpt niet, in wat voor een grootschen tijd wij leven. U begrijpt niets van de krachten, die zich openbaren. U begrijpt niet, hoe een volk, ja, een heel werelddeel tot een onverbrekelijke gemeenschap aaneengesmeed wordt. U wilt dat ook niet begrijpen, want u mist de kracht om u uit den geestelijken afgrond, waarin u bent neergesmakt, òp te werken naar het licht. U mist heroïek. En wij — want u zult nu wel begrepen hebben, dat ik een N.S.B.-er ben, meneer — wij dragen allen een brokje heroïsme, wij dragen l e v e n s w i l in ons. Daarom zeuren en kankeren wij niet, en hopen wij niet op dingen, die ons alleen maar ellende, nòg meer ellende, kunnen brengen. Want wij gelóóven, meneer, in de toekomst, in de nieuwe wereld, in onszèlf!"

Toen heb ik hem de hand gedrukt en „kameraad" gezegd.

Dien nacht is er werkelijk gewáákt....

DE JODEN ALS VOLKSVREEMDEN

DOOR **PIETER EMIEL KEUCHENIUS**

HET AANTAL JODEN IN NEDERLAND EN HUN AANDEEL IN DE BEVOLKING

De uitkomsten van de vorige volkstellingen voor zoover betreft het aantal talmoedjoden, de verdeeling der geslachten en tevens het aandeel, dat zij van de bevolking uitmaken, zijn in tabel 1 aangegeven.

Uit deze tabel vallen eenige bijzonderheden op te merken. Van 1830 tot 1920 is het absolute aantal talmoedjoden gestadig toegenomen, om dan bij de volkstelling 1920 zijn maximum te bereiken en daarna met 3306 achteruit te gaan. Een tweede verschijnsel, dat de aandacht trekt, is de regelmatige stijging van het percentage joden der bevolking. Dit percentage bereikte in 1889 zijn hoogtepunt, om daarna tot 1930 gestadig terug te vallen en in dit jaar op een laagte te belanden als nimmer te voren.

Men kan omtrent de oorzaken hiervan slechts gissen. Zeker is het, dat, zooals later nog ter sprake zal komen, het geboortecijfer der joden, vooral na 1920, aanzienlijk gedaald is. De achteruitgang van het absolute aantal joden kan echter bovendien nog teweeg gebracht zijn door een toenemende mate van geloofsafval.

De geregelde stijging van het percentage joden tot 1889 beteekende, dat de joden in verhouding sneller in aantal toenamen dan de Nederlandsche bevolking groeide. Ook in dit geval is het problematisch, welke factoren hierbij een rol hebben gespeeld. Het is niet aan te nemen, dat deze toename een gevolg zou zijn geweest van een natuurlijken groei, m.a.w. van een sterkere vermenigvuldiging der joden dan van Nederlanders. Zeer vermoedelijk moet de stijging van het percentage joden worden toegeschreven aan een nieuwen toestroom van joden uit Oosteuropa, die op zoek gingen naar een nieuw „vaderland". Ook Boekman acht dit waarschijnlijk en wijst in dit verband op het feit, dat in de jaren tusschen 1870 en 1890 onder de Slavische volken groote jodenvervolgingen hebben plaats gehad.

Sedert het voorjaar werd bij verordening verplichtend gesteld, dat alle personen, die minstens een grootouder hadden van joodschen bloede, zich op een daartoe strekkend formulier moesten melden. Daardoor beschikken wij thans over het nauwkeurige aantal voljoden in Nederland. Tabel 2 geeft ons hiervan een beeld.

Bij deze tabel dient te worden opgemerkt, dat onder de voljoden niet alleen die personen geteld zijn, die vier naar ras voljoodsche grootouders hadden, maar al die personen, die volgens de genoemde verordening tot voljoden worden gerekend. Hiertoe behooren in alle geval degenen, die drie of vier voljoodsche grootouders hadden. Verder worden hiertoe gerekend, zij, die slechts twee voljoodsche grootouders hadden, doch op 9 Mei 1941 tot de joodsche kerkelijke gemeente behoorden of met een jood waren gehuwd, (dan wel na dien datum met een jood in het huwelijk traden).

Uit deze telling blijkt, dat het aantal voljoden slechts 1.45 bedraagt. Dit is een verheugend gering percentage, vooral als men in aanmerking neemt, dat sedert het aan de macht komen van het nationaalsocialisme in 1933, vele duizenden joden, hetzij om hun misdragingen, hetzij omdat zij voortaan geen gelegenheid zouden krijgen om nog langer op den arbeid van het Duitsche volk te parasiteeren, een goed heenkomen zochten en ons land zijn binnengestroomd. Het feit, dat het aantal voljoden niet nog veel grooter is geworden, doet vermoeden, dat na de groote activiteit van de Duitsche politiek tegenover Tsjechoslowakije, Oostenrijk en Polen, tal van joden, die zich reeds hier te lande hadden gevestigd, zich zelf en hun geld in Nederland niet meer veilig voelden en het zekere voor het onzekere hebben genomen, door maar weer het Nederlandsche stof van hun voeten te schudden en over den Oceaan te vluchten op zoek naar een nieuw vaderland.

In alle geval moet worden vastgesteld, dat de sombere vermoedens over het geweldig groote aantal joden in ons land en dat ook door mijzelf op het dubbele van het werkelijke aantal geschat was, gelukkig onjuist is gebleken.

Tabel 1

AANTAL INWONERS EN AANTAL TALMOEDJODEN

Jaar	Inwoners	Daarvan talmoedjoden			Perc. talm. joden der bevolking
		mannen	vrouwen	totaal	
1830	2.613.487			46,397	1,78
1840	2.860.559			52.245	1.83
1849	3.056.879	28,846	29.780	58.626	1.92
1859	3.309.128	31,412	32.378	63,790	1,93
1869	3.579.529	32.180	34.823	67.003	1,90
1879	4.012.693	39.885	41.808	81.693	2,04
1889	4.511.415	47.465	49.859	97.324	2.15
1899	5.104.137	50.106	53.882	103,988	2.04
1909	5.858.175	50.825	55.584	106.409	1.81
1920	6.865.314	55.406	59.817	115.223	1.68
1930	7.935.565	53.685	58.232	111.917	1.41

Tabel 2

AANTAL INWONERS EN AANTAL VOLJODEN

Jaar	Inwoners	daarvan voljoden			Percentage
		mannen	vrouwen	totaal	
1941	8,923,254	67,949	71.731	139.680	plm. 1.56

GODSDIENSTIGE GEZINDHEID

Zooals reeds vermeld werd, zijn de talmoedjoden nog over twee verschillende kerkgenootschappen verdeeld. Tabel 3 geeft een overzicht omtrent de verdeeling der joden over deze beide kerkgenootschappen. Hieruit blijkt, dat de aanhangers van de Portugeesch-Israelietische kerk altijd zeer gering in aantal gebleven zijn en vergeleken bij de Nederlandsch Israelietische joden nimmer van eenige beteekenis zijn geweest. Nu is praktisch aan te nemen, dat alle joden, die bij de Portugeesch Israelietische kerk aangesloten waren, ook echte sephardische joden zijn, terwijl de Nederlandsche Israelieten met echte oostjoden gelijk te stellen zijn. In 1930 hebben de sephardische joden dus slechts 4.6 pct. uitgemaakt van het totaal aantal talmoedjoden. Ook bij de vorige volkstellingen is dit aantal niet veel grooter geweest en schommelde om de 5 pct.

AANTAL OOST- EN WESTJODEN

Jaar	askenasim joden	sephardim joden
1849	55.412	2.214
1859	60,750	3.040
1869	64.478	3.525
1879	78.075	3.618
1889	92.254	5,070
1899	98,343	5,645
1909	99.785	6.624
1920	109.293	5.930
1930	106,723	5.194

Mogen aldus de sephardim-joden niet veel te beteekenen hebben gehad, dan is hun invloed in een ander opzicht weer wel van groot gewicht geweest, doordat een vrij groot aantal hunner geslachten in den Nederlandschen adelstand is opgenomen. Het gevolg is geweest, dat verscheidene echte Nederlandsche adelgeslachten, die een gemis aan rassentrots en adelbewustzijn hadden, zich met dezen joodschen „adel" hebben vermengd.

In Tabel 4 is de verdeeling der voljoden aangegeven over verschillende kerkelijke gezindten volgens de telling 1941. Door deze tabel verkrijgen wij een inzicht hoe ongeveer de werkelijke toestand moet zijn geweest bij de vorige volkstellingen, toen alleen talmoedjoden onder de telling vielen. Het percentage afvallige joden bedraagt thans 10.4 pct., zoodat ook bij de vorige volkstellingen met ongeveer 10 pct. afvallige joden mag worden gerekend. Dit percentage mag zeer gering worden genoemd en ligt ver onder de schattingen, die men daarvan gemaakt had. Niemand wist voorheen iets positiefs omtrent den geloofsafval der joden, doch algemeen schatte men dien zeer hoog, waardoor men ook verwacht heeft, dat het aantal voljoden in ons land veel grooter zou wezen dan thans gebleken is.

VOLJODEN INGEDEELD VOLGENS DEN GODSDIENST

	Aantal	Percent.
Mozaisch . . .	125.657	89.6
R.K.	700	0,5
Overige kerk. gez.	1.245	0.9
Geen kerk. gez.	12.643	9.0
Totaal	140.245	100

Ook het percentage tot het christendom bekeerde joden is uiterst gering en bedraagt slechts 1.4 pct., te verdeelen over 0.9 pct. protestanten en 0.5 pct. katholieken. Het feit, dat een gering aantal joden, te midden van een christelijk volk wonend, zoo hardnekkig aan zijn eigen godsdienst vasthoudt, is wel het beste bewijs, dat het christendom, ofschoon het zeer veel joodsch geestesgoed bevat, toch niet bij den joodschen rasaard past. Dit moge voor velen, die meenen dat het christendom een universeele godsdienst is, niet terstond begrijpelijk zijn. Het is echter een vaststaand feit, dat ook de godsdienst met ras en bloed samenhangt.

Intusschen is aan de bekeering der joden niet de minste waarde te hechten. De jood blijft nu eenmaal krachtens zijn onveranderlijke levenswet jood en het helpt niets of hij zich laat doopen tot christen dan wel een anderen godsdienst aanneemt. De joodsche godsdienst met zijn wettencult stemt zoo volkomen overeen met zijn eigen levenswetten, en zijn materialistisch en zinnelijk levensgevoel en is daardoor wel het meest karakteristieke voorbeeld van den samenhang tusschen godsdienst en ras.

Eigenlijk zijn de godsdienstwetten uit het oude Testament en den Talmoed niets anders dan levensregelen, die het lichamelijk welzijn van den jood als sociaalparasitischen en nomadischen mensch het meest ten goede komen. De jood voelt dan ook zijn levensinstincten het best bevredigd en ook gebaat door het le-

(Vervolg op pag. 9)

WIJ VERWACHTEN U IN DE
„K O C O"
CAFETARIA — IJSBUFFET
Rijnstraat 71—73, Amsterdam-Z, Tel. 94479
PRIMA CONSUMPTIE
Voor bestellingen van gebak of ijs belt U even, of laat U het halen.
KUNNEN WIJ OP U REKENEN?

GELDWOLVEN DER WERELD

„U. S. - UPPER - TEN"

IN de groote balzaal van het Waldorff-Astoria-hotel in New-York begeleiden de van top tot teen in 't blauw gekleede piccolo's een uitgelezen gezelschap. Zooals steeds bij zulke gelegenheden in Amerika zijn de dames iets in de meerderheid. Nog voordat men plaats neemt, wedijveren overal in de luisterrijkste zaal, die de New-Yorksche metropolis heeft te bieden, de lange avondjaponnen in haar kleurenpracht met de bloemen aan de estraden. Men ziet den gouverneur van New-York, Herbert Lehman, en Mrs. Lehman, Thomas H. Lamont van de Morgan-Bank, men bemerkt twee leden der Roosevelt-familie, den Britschen consul-generaal en Sir Charles Mendl, den (uit Galicië stammenden) vroegeren pers-attaché der Britsche ambassade te Parijs, die in de Fransche Society door zijn exclusieve diners bekend en in Londen bemind was, omdat hij zijn woning in de Avenue Montaigne af en toe aan hooge bezoekers uit Engeland voor zeer discrete doeleinden ter beschikking stelde. Intusschen woonde hij dan bij een andere ster der New-Yorksche society, namelijk bij zijn vrouw, Elsie Wolff, die in haar Parijschen tijd in de Avenue de Jéna hof hield. Men zag in een andere groep eveneens een vluchteling uit Parijs, M. Géraud, alias Pertinax, alsmede Thomas Mann en Charley Chaplin.

En de aanleiding? Dorothy Thompson, de vrouw, die reeds in Juni '40 in haar kolommen in de „New-York Herald Tribune" van het Congres had geëischt, dat het Duitschland onmiddellijk den oorlog moest verklaren en haar intieme tegenstandster, Mevr. Clare Boothe, de echtgenoote van Henry L. Luce, den bezitter van het grootste tijdschriftenconcern van Amerika, hadden een gezelschap voor een causerie-avond over het thema „Union now" uitgenoodigd, over den slagzin dus, die door den joodsche journalist Clarence Streit reeds in 1939 werd geïntroduceerd. De beide dames poogden er haar publiek van te overtuigen, dat Engeland en Amerika zich tot een enkelen staat moesten aaneensluiten, die dan gemeenschappelijk een Angelsaksische wereldheerschappij voor alle eeuwigheid zou kunnen oprichten.

[Do]rothy Thompson, de Amerikaansche oorlogsfeeks.

Ofschoon later een min of meer sceptisch blad vroeg, of Amerika daarmede ook de koninklijke familie moest overnemen, de senatoren uit Texas en Wisconsin tot Lords moest benoemen en of ook de Amerikaansche matrozen naar Indië moesten worden gezonden, om Gandhi eindelijk behoorlijke kleeren aan te trekken, en of ten slotte Jimmy Roosevelt, die zoo plotseling tot kapitein was bevorderd, dan aan den Kyber-pas zou worden gestationneerd, zal het dezen beiden dames wel niet moeilijk gevallen zijn om haar publiek in het Waldorff-Astoria-Hotel te overtuigen — want het was reeds overtuigd. De hulp aan Engeland, die oogenschijnlijk in die weken zoo op den voorgrond der belangstelling stond, was voor de leidende figuren, die in deze zaal (tot op enkelen, die voor dienstzaken in Washington waren gebleven) bijna allen aanwezig waren, nog slechts een bijkomstige gelegenheid. Voor hen ging het om iets, dat veel belangrijker was: thans moest tijdig worden georganiseerd, hoe de erfenis van het doodelijk verwonde Engeland deze groep menschen in handen zou worden gespeeld, die reeds door hun banken en concerns twee derden van het Amerikaansche nationale vermogen, gezwegen nog van hun investeeringen in Zuid-Amerika en Oost-Azië, controleerden. Hoe aangenaam, dat Dorothy Thompson, de vrouw van zulk een schrijver als Sinclair Lewis, bereid is, thans reeds de passende ideologie, die men later het Amerikaansche volk kan inpeperen, te vinden. Hun zou niet hetzelfde overkomen als Chamberlain, over wien negen maanden na het uitbreken van den oorlog het volgende versje in Engeland in omloop was:

„An elderly statesman with gout
When asked what the war was about
In a written reply
Said: my colleague and I
Are busily to find out." *)

Het spel achter de schermen wordt weder om geleid door John Pierpont Morgan, den grootsten O. W.-er van 1914/18.

Men kent uit den wereldoorlog het ondergrondsche streven van deze zelfde kliek in Amerika, die toentertijd de leveringen aan Engeland als de beste zaak beschouwde. Ditmaal moest het zaakje een dubbelen bodem hebben.

De leveringen moesten wederom hen, die hieraan direct verdienen, in een geweldige hausse tot dusver nog ongekende rijkdommen bezorgen. Maar loopt de zaak scheef, dan zou het Britsche Empire met Indië en de koloniën tegelijkertijd mede in eigen regie worden overgenomen. De hoofdmatadors van hetzelfde gezelschap, die toen in het Waldorff-Astoria-Hotel voor „Union now" applaudiseerden, zagen zich in het eere-comité van het door William Allen White, een der bekendste Amerikaansche journalisten opgerichte „Committee to Defend America by Aiding the Allies" **) weer vereenigd. Een der oprichters is Frederick R. Coudert, die van 1915 tot 1920 in het geheim de juridische adviseur der Britsche regeering is geweest en daarbij millioenen op zijn verschillende rekeningen kon boeken.

Men vindt in dit eere-comité den joodschen gouverneur van New-York, Herbert H. Lehman, het politiek-representatieve lid van het bankhuis Lehman Bros. in New-York. Het vermogen van de geheele familie Lehman werd in de twintiger jaren als op vijftien na het grootste in de Ver. Staten met 130 millioen dollar aangegeven. Door huwelijk van een Lehman was de familie bovendien met de eigenaren van het groote Fransche bankhuis Lazard Frères verbonden, dat voor 1939 de oorlogspropaganda in Frankrijk financierde, waardoor het Fransche volk in het ongeluk werd gestort. Lehman Bros. is thans een der grootste bankondernemingen, die in vliegtuigzaken kapitaal heeft geïnvesteerd.

Een ander lid van het comité is Henry Breckinridge, die zijn geld hoofdzakelijk belegd heeft in de Aeronautic Securities Corporation, een investment-trust, die het door hem samengebrachte geld in een groot aantal vliegtuigfabrieken steekt.

Ten slotte echter is J. Pierpont Morgan zelf lid van het eere-comité van William Allen White. Er zal thans wel nauwelijks een groote industrieele onderneming in Amerika ontstaan, bij welker financiering de Morgan-bank niet op de een of andere wijze is geïnteresseerd. Hetzelfde geldt ook voor den Morganpartner Thomas Lamont, van wien William Allen White de middelen ontving, waarmede zijn propaganda-comité werd opgericht. Thomas Lamont was reeds na Wilsons herkiezing in het jaar 1916 zijn „braintruster". Hij is ook veel meer dan Morgan zelf het hoofd der Morganbank, en men heeft van hem zeer terecht gezegd, dat nauwelijks eenige andere persoonlijkheid in de westelijke hemisfeer in de laatste twintig jaar over meer macht heeft beschikt dan Thomas Lamont. Hij is de eerste consul van het onzichtbare directorium der haute finance en der politiek, de raadgever van presidenten, eerste ministers en circulatiebank-gouverneurs. Hij was in werkelijkheid de schepper van het Dawes- en van het Young-plan.

Dit zijn enkele van de mannen achter de schermen, die de groote zaak der Engeland-hulp-met-dubbelen-bodem van de „Union now" op gang hebben gebracht. Een befaamd woord van Abraham Lincoln zegt:

„You can fool all the world part of the time and you can fool part of the world all the time, but you can't fool all the world all the time" ***)

(Vervolg op pag. 9)

*) Gij vraagt een staatsman met jicht:
„Op welk doel is de oorlog gericht?"
Het antwoord: „Nog elk oogenblik
Zijn mijn collega en ik
Aan 't onderzoek däárvan steeds bezig."

**) „Commissie voor de verdediging van Amerika door verstrekken van hulp aan de geallieerden."

***) Men kan de heele wereld voor korten tijd voor den gek houden; men kan zelfs enkelen langen tijd voor den gek houden, maar men kan niet de geheele wereld voor langen tijd voor den gek houden."

Herbert Lehman, gouverneur van New York en bewapeningsmagnaat.

Van Kleffens ontmaskerd

Ons volk verraden aan de Engelsche zaak

Colijns streven voortgezet

Op een Octoberdag in 1939 bracht de koerier van het Fransche gezantschap in Den Haag aan Daladier een brief van den gezant, en wat de Fransche minister-president destijds in de stilte van zijn ambtsvertrek las, is nu door de publicatie van dezen brief openbaar geworden.

Het schrijven is zeker een historisch dokument, want het onthult een feit, dat in de geschiedenis in dezen vorm alleen staat. Het brengt het bewijs, dat de minister van Buitenlandsche Zaken van een zich neutraal noemend land ten nauwste samenwerkte met de Britsche Secret Service, teneinde in Duitschland een samenzwering tegen den Führer en Von Ribbentrop te organiseeren. Deze minister van Buitenlandsche Zaken was Van Kleffens, door koningin Wilhelmina met de leiding van de buitenlandsche politiek der Nederlanden belast. Daaronder verstond hij dus — zonder twijfel met goedkeuring van zijn vorstin — medewerking aan de omwentelingsplannen van den Engelschen geheimen dienst. Het was reeds vroeger bekend, dat de Secret Service haar activiteit in Den Haag bedreef, niet alleen met medeweten, maar ook met medewerking van de Nederlandsche autoriteiten. De banden, die hier door *Colijn* gelegd zijn, zijn door Van Kleffens in het kabinet De Geer overgenomen.

Van Kleffens was een waarborg voor een *Engelsche* politiek der Nederlandsche regeering. Hij was in de Engelsche kerk met een Engelsche vrouw gehuwd, leefde in een Engelsch ingericht huis naar Engelsche methoden, sprak en las Engelsch en luisterde alléén naar de Engelsche radio. Hij had een bankrekening geopend bij een Londensche bank. Regelmatig liet hij daar geld bijschrijven en in Januari 1940 bedroeg zijn tegoed al meer dan £ 35.000. Mei 1940 was het alwéér aanmerkelijk hooger. Ja, minister Van Kleffens zou er *persoonlijk* borg voor staan, dat onze politiek Engelsch zou zijn...... Bezat hij ook niet een zeer groot percentage, bijna de helft, van de aandeelen der Engelsche spoorwegen? En wisselde het Britsche Ministerie van Financiën die niet om voor staatsobligaties tegen drie maal de nominale waarde? Geen wonder, dat minister Van Kleffens zoo'n haast had om naar Engeland te komen, toen de oorlog uitbrak. Geen wonder, dat hij reeds om kwart over zes des morgens telefonisch aan een koningin-in-nachtgewaad de ultimatieve mededeeling deed, dat hij van plan was onverwijld naar Londen te vliegen. En geen wonder, dat reeds de avondbladen van den allereersten oorlogsdag het bericht met dien eigenaardigen stijlfout bevatten:

> **'s GRAVENHAGE, 10 Mei — Naar wij vernemen zijn de ministers van Buitenlandsche Zaken en van Koloniën naar Londen vertrokken om contact op te nemen met de geallieerden.**

Ja, Van Kleffens, gij hadt hier een opdracht te vervullen in dit land en gij hèbt die vervuld. Omwille van de Britsche ponden hebt gij dit volk verraden! Slechts weinigen wisten welke rol gij speeldet. Uw koningin wist toen nog niet, dat gij zóó ver zoudt gaan. Nu is ze óók in Engeland en dat geeft haar den moed nòg verder te gaan.....

Door de continuïteit Colijn—Van Kleffens in de Nederlandsche regeeringen was het ononderbroken contact der Engelsche diplomatie met de Nederlandsche gewaarborgd. Zonder eenige aarzeling stelden de Nederlandsche geheime dienst (GS 3 — generaal Van Oorschot!) en de Nederlandsche regeering zich beschikbaar voor de Britsche actie jegens Duitschland, daarmede onze neutraliteit in feite bij voorbaat prijsgevende.

Tot goed begrip van zaken diene men zich eerst te realiseeren, dat het hoofddoel der Engelsche politiek t.a.v. Europa altijd geweest is een evenwicht tusschen de Europeesche machten te bewerkstelligen, zoodanig, dat de resultante van een bepaalde machtsconcentratie steeds zwakker was dan de resultante van het Britsche krachtenspel op het kontinent. De historie levert voorbeelden te over van deze Britsche politiek, die immer steun verleende aan de zwaksten der kontinentale grootmachten. Daarenboven verzekerde zich Groot Brittannie van de welwillende medewerking der kleine Europeesche staten, die als doorslagsfaktor in de balanspolitiek niet was te versmaden.

Het was mitsdien logisch, dat ook in Nederland de Britsche geheime diplomatie trachtte vasten voet te krijgen. Het was minder logisch, ja zeer gevaarlijk, dat de opeenvolgende Nederlandsche regeeringen, die de belangen des volks het best gewaarborgd wisten door een strikte zelfstandigheidspolitiek, den Britten in ons land de helpende hand boden bij hun actie tegen de groeiende Duitsche macht. Deze regeeringen hebben daardoor de belangen van het Nederlandsche volk op de meest verfoeilijke wijze geschaad en het aanzien onzer natie in de wereld ernstig benadeeld. Verbazingwekkend mag de Nederlandsche politiek vooral genoemd worden, wanneer men bedenkt, dat zij het werk is van slechts enkele regeerders, gesteund door een kleine kliek grootkapitalisten, wier belangen in Engeland en het Empire lagen. Met name hebben wij hier op het oog Dr. Hendrik Colijn en zijn joodsche vrienden, in wier gezelschap de eerzuchteling Van Kleffens zich gaarne schaarde. Het is genoegzaam bekend, welke banden Colijn aan zijn overzeesche vaderland bonden en zijn liefde voor al wat Engelsch is heeft hij nimmer onder stoelen en banken gestoken. Terugkeerende van de groote Londensche ekonomische conferentie o.l.v. Ramsay MacDonald, waar hij een slechts matig gewaardeerde toespraak hield, die nochtans voor de op uiterst doeltreffende wijze bewerkte Nederlandsche pers als hèt succes der conferentie naar voren werd gebracht, verklaarde hij in intiemen kring: „Het is jammer, dat mijn Engelsch accent zoo slecht is; anders zou ik mij een volmaakte Engelschman voelen." Geen *wonder, dat deze man met de volkomen verengelschte lieden Van Kleffens en van Oorschot een triumphiraat vormde, dat, inplaats van onze zelfstandigheid te waarborgen, juist het grootste gevaar ervoor beteekende.*

„Op z'n minst ongewoon," noemt baron de Vitrolles in zijn brief aan Daladier het drijven der Nederlandsche regeeringskringen, en daarbij drukt hij zich met de geijkte diplomatieke voorzichtigheid uit. Hij voegt er aan toe, dat zijn onthulling niet slechts Van Kleffens, maar het geheele land duur te staan zou komen. Helaas is zijn profetie bewaarheid geworden. Een machtig koloniaal rijk is door de gewetenloos-onverantwoordelijke politiek van de kliek, waarvan de exponent Van Kleffens nog den boventoon in Londen voert, ineengestort. Verkwanseld, versjacherd — dat zijn de woorden, die hier passen. Want niet omwille van ons volk, van ons voortbestaan als krachtige natie, werden de koloniën bezet of in den oorlog gedreven. Omwille van de enkelingen, die het spel der grooten wilden spelen en...... verloren, heeft zich dit lot aan Nederland voltrokken.

En opdat men niet meene, dat het hier toevalligheden of uitzonderingen betreft, wijzen wij met nadruk op het artikel van den Leider der N.S.B. in „Volk en Vaderland" van 13 Februari j.l., waarin een scherp licht wordt geworpen over de benoeming van Jhr. A. W. L. Tjarda van Starkenborgh-Stachouwer tot gouverneur-generaal van Ned.-Oost-Indië. Deze figuur, die zelf verklaarde, dat zijn benoeming door C o l i j n hem aanvankelijk ten hoogste verbaasde, omdat hij niets van Indië afwist en ook nooit eenige interesse voor het land gehad had, was evenzeer een exponent der Engelsch-Amerikaansche oorlogsdrijvers als Van Kleffens. Tjarda heeft zijn rol met blakenden ijver en tot volle tevredenheid van zijn opdrachtgevers vervuld. Tegelijk met Amerika en nog vóór Engeland verklaarde hij Japan den oorlog. Voorwaar, Colijn heeft met de geraffineerde geslepenheid, die hij bezat, zijn werktuigen wèl weten te kiezen! Meer en meer zal dit volk tot de overtuiging komen, dat de in schijn zoo vrome „vader des vaderlands" niets anders was dan een ernstige volksmisleider. Gelukkig zijn niet al zijn droomen in vervulling gegaan. Heerscher is hij nog steeds niet — trots „Telegraaf" en overige jodenpers — en hij zal het niet worden ook. Het is echter noodig, dat ons volk de oogen opengaan voor zijn democratische „leiders", die het eens vereerde, maar die het zal verafschuwen, wanneer het hun daden leert kennen.

Voor ons hebben zij voorgoed afgedaan, **omdat wij den blik afwenden** van het Westen en hem richten naar **het Oosten, waar de nieuwe dageraad** gloort. **Daar, en daar alléén, ligt voor ons volk een lichtende toekomst open!**

VAN KLEFFENS' VOLKSVERRAAD

ONSTERFELIJKE DIPLOMATEN GALERIJ

TALLEYRAND

MACHIAVELLI

RICH

V. KLEFFENS

GEHEIM RAPPORT

HET NEDERLANDSCHE VOLK

VAN KLEFFENS

CLAUDIUS

In het gezicht van de haven gestrand....

BIBLIOTHEEK

SIEGFRIED HINDERRAEL:

JHW, de Verschrikkelijke

Wij ontvingen bijgaande hemelsche correspondentie van een overleden collega-journalist, die, als oud Unielid, volbloed Nederlander en bijzonder vriend van het onderdrukte Uitverkoren Volk, na zijn dood terstond tot den jodenhemel werd toegelaten. Door zijn mededeelingen zullen alle ware Nederlanders en ook de zoo ernstig lijdende Israelieten met een gerust hart de toekomst tegemoet kunnen zien, — ook wanneer zij onverhoopt mochten sneven door het heerschende gebrek aan boter, biefstukken, carbonades, roomtaart en sigaren.

Simon Petrus, de Steenrots

HIJGEND en snuivend, nu eens struikelend over scherpe rotspunten en dan weer uitglijdend op het onder mijn voeten wegrollende gesteente, beklom ik moeizaam het smalle pad, dat ten Hemel leidt. Voorwaar, niet zonder reden staat ergens geschreven, dat het Pad naar Boven zwaar is voor den zondigen mensch, de weg ter Helle daarentegen breed en glad geplaveid met goede voornemens! Bovendien was de hitte nauwelijks verdraagbaar. Het weggetje ten Hemel kronkelde zich wild temidden van een dorre steen- en zandwoestijn, waarboven een onbarmhartige zon op mij, armen volksvoorlichter, nederbrandde, zoodat de transpiratie in beken langs mijn uitgeput lichaam omlaag stroomde en zich in mijn kunstzijden sokken verzamelde, vanwaar het zich over mijn molières uitstortte en den afgelegden weg als een vochtig spoor teekende. Ik voelde mij als in het Beloofde Land, doch zelfs een Roode Zee ontbrak hier, en met eenigen afgunst moest ik denken aan de soldaten in Rusland, die dit tenminste niet te verduren hadden! Doch mijn Plicht als Journalist — het brengen van de Waarheid en niets dan de Waarheid aan het onwetende publiek — dreef mij aan als de knoestige stok den onwilligen ezel, en met verbeten vastberadenheid vervolgde ik mijn weg.

Mijn inspanning werd beloond, toen zich, bij het passeeren van een rots, plotseling een vriendelijker tafereel voor mijn oogen opdeed. Een enorme muur strekte zich naar links en rechts tot in de onafzienbare verte uit en het pad liep daar regelrecht op toe, zoodat zich waarschijnlijk ook de Poort des Hemels moest bevinden, die echter verborgen ging achter het palmengroen en de bloemen van een kleine oase.

Verfrischt door de koelte onder de breede palmbladeren, haastte ik mij nu snel voort langs het pad, in de hoop ergens een levend wezen te kunnen ontdekken, dat mij terecht zou kunnen wijzen. Het was immers pas de eerste maal, dat ik den Hemel bezocht en ik was nog in 't geheel niet bekend met de wellicht afwijkende zeden en gewoonten, die hier konden heerschen. Hoe licht kon een nieuweling als ik een flater begaan, wanneer hij plotseling van aangezicht tot aangezicht tegenover een Engel, een Heilige, of een overleden Kardinaal kwam te staan! Zelfs voor mij — hoewel toch een doorgewinterd volksvoorlichter — zou het moeilijk zijn mijn houding te bepalen, wanneer ik bijvoorbeeld een Aartsengel ontmoette. Zou het voldoende zijn, mijn hoed af te nemen? Of werd in zoo'n geval verwacht, dat men zich met het gelaat ter aarde wierp? Of voldeed neerknielen alleen al aan de Hemelsche étiquette?

Deze pijnlijke overwegingen werden gelukkig onderbroken doordat ik de gestalte van een visscher opmerkte, die aan een kleine bron op zijn gemak zat te hengelen.

Toen ik naderbij kwam, bleek het een oud, verschrompeld jodenmannetje te zijn, met een niet onvriendelijk gezicht onder het glanzende veld van een kalen schedel, slechts omzoomd door enkele dunne, witte haren en een langen, grijzen baard, die tot zijn middel reikte. Hij was gekleed in een dikken, verslonsten, afgedragen kaftan, doch scheen geen last te hebben van de hitte, daar hij blijkbaar zelfs geen poging deed om zijn met korsten vuil overdekte bloote voeten te verfrisschen in het heldere bronwater. Als in slaap verzonken staarde hij onafgebroken naar zijn dobber, een vettig zwart kalotje lag naast hem op den grond en zelfs de kruik Oude Klare aan zijn rechterhand scheen onaangeroerd.

Ik wekte hem met een kort „Hallo!" Met een zekere waardigheid, die mij verwonderde bij een zoo sjofelen hengelaar, verhief hij zich en kwam op mij toe.

„Is dit de goede weg naar den Hemel, vriend?" informeerde ik, in de veronderstelling, dat hij hier wel bekend zou zijn.

„Jawel," knikte hij, „maar wat wilt u daar gaan doen? En wie bent u en waar komt u vandaan?"

Ik voelde mij eenigszins ontstemd over deze brutale vragen, daar een dergelijke toon een persoon van zijn klasse tegenover een maatschappelijk hooger staande in 't geheel niet past en hij bovendien aan mijn uiterlijk — ik had mij natuurlijk plechtig gekleed in jacquet en gestreepten pantalon, met lakschoenen en hoogen cylinder — kon zien, dat hij met iemand van stand te doen had. Doch ik liet van mijn ontstemming niets blijken, daar ik wellicht zijn hulp noodig had en onze Nieuwe Tijd bovendien nu eenmaal meer demokratische omgangsvormen vereischt.

Ik deelde hem aldus mijn naam en qualiteit mede en vergat niet, met een opvallend gebaar mijn oude Unie-speldje onder zijn aandacht te brengen, daar ik reeds vroeger van Dominee gehoord had, dat slechts oprechte Demokraten en anti-Duitschers tot de eeuwige zaligheid worden toegelaten. Ook voegde ik er nog aan toe, dat ik, uit hoofde van mijn beroep, gaarne een interview met Jahwè zelf hoopte te hebben.

Dit alles scheen indruk op hem te maken, maar hij trok toch een bedenkelijk gezicht. „Als lid van de Unie zult u wel toegelaten worden", mompelde hij nadenkend, „maar van journalisten en dat soort" — hij loensde met een blik van verstolen minachting in mijn richting — „moet de Vreeselijke Heer heelemaal niets hebben. De Geweldige Verdelger is niet gesteld op dergelijke publiciteit, begrijpt u. U kunt beter teruggaan en u eerst in verbinding stellen met den Opperrabbijn in de Vereenigde Staten, — misschien hebt u dan een kansje.."

Daar ik echter niet van plan was, mij zoo af te laten schepen, met het doel in zicht, liet ik snel een bankbiljet in zijn hand glijden, omdat mij uit ervaring bekend is, dat dit het Archimedische punt en tevens de hefboom is, waarmede zelfs de onverbiddelijkste Wetten uit hun eeuwige steunpunten geheven kunnen worden. Maar ditmaal had ik mij toch misrekend; hij zette een vies gezicht, bromde verachtelijk: „Papier!" en liet het biljet op den grond fladderen. Ik begreep, dat ik een rassenpsychologische fout had begaan en herstelde deze onmiddellijk met den laatsten echt-zilveren rijksdaalder, dien ik nog uit mijn hamster-voorraad bezat. Zijn houding veranderde terstond.

„Kom maar mee!" was zijn repliek en hij greep zijn kalotje, stak de kruik in zijn zak en klepperde toen met zijn groote, platte sloffen voor mij uit in de richting van den hoogen muur.

„Zou er kans zijn om binnen te komen?" vroeg ik in hoopvolle spanning.

„Binnenlaten en u aandienen kàn ik," verklaarde het oude kereltje rustig. „Maar of de Heidenverslinder u zal toelaten en of hij zich zal laten interviewen, dat moeten we afwachten."

„Is de Poort dan open?"

„Neen," legde hij uit. „Maar ik heb den sleutel. Ik ben de Portier — Petrus."

„De Steenrots....," vulde ik aan, verbaasd en verheugd tegelijkertijd, dat ik zoo spoedig al een der invloedrijkste personages uit de Hemelsche Hiërarchie had ontmoet en tevens drong het tot me door, dat eenvoud toch het kenmerk is van ware grootheid, zooals bij dezen Heiligen Man.

Na enkele minuten bereikten wij de Poort, een ontzaglijke massieve constructie van hout en ijzer, versierd met bronzen Davidssterren en voorzien van een klein luikje, om eventueele sollicitanten naar een Hemelsche plaats eerst zorgvuldig te kunnen opnemen en ondervragen. Dit was nu niet meer noodig: de zilveren U met het gouden leeuwtje was aanbeveling genoeg geweest. Simon Petrus wroette rond tusschen de wijde plooien van zijn ouden kaftan en bracht den grooten, roestigen sleutel te voorschijn, waarmede hij nu reeds bijna tweeduizend jaren lang den toegang des Hemels bewaakt had. Het slecht geoliede slot knarste, Petrus duwde de Poort moeizaam op een kier en wij wrongen ons naar binnen. Ik was in den Hemel!

De Hemelsche Contreiën

Wij bevonden ons nog niet in het eigenlijke Hemelsche Paradijs, doch moesten eerst nog een langen, hoogen muur passeeren, die mij een kerkhofmuur toescheen, doch het was onmogelijk te zien, wat zich er achter bevond. Ik hoorde slechts de jammerend uithalende stem van een prediker en de valsche accoorden van slecht gezongen psalmen van achter den muur tot mij doordringen, in een taal, die mij Engelsch toescheen.

De Portier keerde zich naar mij toe, legde den vinger op de lippen en beduidde mij, dat ik op de teenen moest loopen. Muisstil slopen wij beiden langs den muur, doch ik kon niet nalaten fluisterend bij mijn metgezel te informeeren, wat hier aan de hand was.

„Hier achter zitten de Angelsaksen," zei hij kort. „Die denken namelijk, dat ze hier alleen zijn."

Zoodra wij echter den laatsten hoek waren omgeslagen, deed zich voor mijn oogen een verrukkelijk tafereel voor, dat ik mijn eeuwig leven lang niet meer zal vergeten.

Aan onze voeten strekte zich een Hemelsche Vallei uit; het gele zand, als in de Palestijnsche woestijnen, werd onderbroken door het klare blauw van frissche beekjes, het heldere en donkerder groen van struikgewas en palmboschjes, het schitterende wit van enkele gepleisterde gebouwen en de felle kleuren van exotische bloemen. Overal bewogen zich de zielen van overledenen, alleen of in groepjes, terwijl hier en daar Engelen in glanzend witte jurken tusschen de menschen wandelden.

De Hemelingen vermaakten zich met allerlei bezigheden en het bleek al spoedig, dat in dit gelukzalige oord elkeen het verrukkelijk genot smaakt, zich ongestoord aan de vervulling van zijn diepste verlangens te mogen overgeven. Zoo merkte ik aan mijn linkerhand onder het voorbijgaan een tiental maagdelijke jongejuffrouwen van middelbaren leeftijd op, die in gezelschap van enkele opvallend knappe jongemannen liederen zongen en schoone verzen reciteerden, waarbij zij elkander gichelend en plagend met palmbladeren onder de oksels kietelden. Engelen van lageren rang gingen rond onder de menigte met kerkezakjes aan een langen stok en niemand behoefde er hier iets in te werpen! Ik zag Bonifacius VIII, de uitvinder van het Heilige Jaar, dat eerst om de 33 jaren plaats vond, en later vanwege de hooge offergaven, iedere 25 jaar.

(Vervolg op pag. 12)

Dr. ALFRED A. HAIGHTON:

Ontroering en Vaardigheid

In zijn „Antwoord aan Dr. Haighton" („De Misthoorn" d.d. 14 Febr. j.l., pag. 6) verwijt de kunstmedewerker mij het toepassen — in mijn artikeltje „Maatstaf van Beoordeeling" („De Misthoorn" d.d. 7 Febr. j.l., pag. 13) — van „een zonderlinge wijze van bestrijding". Het ware gemakkelijk dit verwijt terug te kaatsen, maar dit zal ik niet doen. M.i. behoort men n.l. *onder kameraden* — die dus allemaal den opbouw willen, ook al loopen hun meeningen over eenig onderdeel uiteen, en waarbij de wederkeerige goede trouw vooropstaat — de betoogen stipt zakelijk te houden.

Dus ter zake met een alinea-gewijze repliek:

1. De stelling „l'Art pour l'Art" was door mij niet geopperd. Zij wordt door den kunstmedewerker te berde gebracht. Met het oorspronkelijk punt van discussie houdt zij geen rechtstreeksch verband. — Nu zij in het geding is gekomen, aarzel ik niet, te verklaren, dat ik haar inderdaad als juist beschouw. N.l. zooals zij is, wanneer men haar *goed* opvat. Dat deze stelling vaak *misbruikt* is door epigonen, doet aan hare juistheid niets toe noch af. — Daar een uiteenzetting over „l'Art pour l'Art" èn buiten het eigenlijke onderwerp ligt èn veel te ver zou voeren, ga ik er hier verder niet op in.

2. Borel had aan den eenen kant *groot gelijk*, maar *dwaalde* in zooverre hij — met anderen — de *ontaarding* van „l'Art pour l'Art" (in de handen van brekebeenen) aanzag voor de ware bedoeling dier stelling. In werkelijkheid stemt de klassieke kunst volkomen overeen met de wezenlijke bedoeling van „l'Art pour l'Art". Niet deze grondstelling (een „theorie" is zij niet) werkte verderfelijk, maar wèl een b e p a a l d s o o r t *misvatting* omtrent haar, dat tot misbruiken-in-de-kunst („oeverloos individualisme" om met Prof. Dr. Goedewaagen te spreken) leidde. Ook hierop ga ik nu niet nader in, om dezelfde redenen als onder 1 genoemd. Over den cultuurbolsjewiek Menno ter Braak — dien ik, tezamen met zijn kornuiten altijd bestreden heb in „De Nieuwe Gids" en elders zijn de kunstmedewerker en ik het blijkbaar volkomen eens.

3. De kunstmedewerker meent: „mijn" maatstaf, n.l. de *behandeling* (van het gegeven of motief door den kunstenaar), „stelt alleen in staat de v a a r d i g h e i d van den zich als kunstenaar aandienende te beoordeelen" (spatie van mij). Dit verklaart m.i. zijn heele misvatting. De *behandeling* omvat véél meer dan enkel de v a a r d i g h e i d: n.l.: bovendien des kunstenaars o n t r o e r i n g, zóóals deze zich uit in visie, opvatting, stijl, etc. (In mijn stukje „Maatstaf van Beoordeeling" gaf ik dit uitdrukkelijk te kennen.) De v a a r d i g h e i d levert het *technische* deel der behandeling, de o n t r o e r i n g levert het *zielsche* deel daarvoor. Merkwaardigerwijze zegt de kunstmedewerker één alinea verder *hetzelfde* met de woorden: „Het is het gebrek aan emotie van den kunstenaar bij de uitbeelding van zijn motief, dat zijn werk doet falen." Inderdaad! Tenzij men onder „emotie" iets anders verstaat dan „ontroering", zijn wij het dus *eens*. De misvatting van den kunstmedewerker zit m.i. daarin, dat hij onder „behandeling" *enkel* de (technische) v a a r d i g h e i d begrijpt, i.p.v. *tevens* dè ontroering=emotie. Indien ik nu, op grond van mijn opvatting „een verstokt aanhanger" ben van „l'Art pour l'Art" is de kunstmedewerker dit dus óók. Inderdaad ben ik een — wel niet „verstokt", maar dan toch — overtuigd aanhanger van „l'Art pour l'Art". En de kunstmedewerker is dit eveneens. Hij wist het niet en zal het misschien ook nu nog niet willen gelooven, maar het is toch heusch waar. Zijn antipathie tegen „l'Art pour l'Art" komt, omdat hij zich — gelijk zoovelen — blind staart op het drogbeeld dier stelling, i.p.v. derzelver *werkelijke beteekenis* in het oog te vatten. Dat hij deze stelling in feite — en a.h.w. zijns ondanks — aanhangt, pleit voor zijn smaak en begrip, want zij is (mits *goed* begrepen) *juist*.

4. Als iemand tot tranen toe wordt aangedaan door een landschap, zetelt deze ontroering natuurlijk in *hem* en n i e t in het *landschap*. De toeschouwer voelt de emotie; de boomen, huizen, heuvels etc. voelen haar n i e t, want zij kunnen geen — menschelijke — sensaties hebben. Dit lijkt mij onweerlegbaar. Is deze man nu een kunstenaar, dan zal hij het landschap — d.i. hetgeen hij z i e t — *plus* deze emotie — d.i.: hetgeen hij v o e l t — „verwerken" tot bijv. een mooi schilderij. (Ik druk mij kort, dus onnauwkeurig, uit: maar wie begrijpen w i l zal de bedoeling snappen.) Deze o n t r o e r i n g (in den kunstenaar!) is onderdeel van de *behandeling*, die hij aan het (werkelijke) landschap — het *gegeven* of *motief* — doet wedervaren. Daarna pas komt de „technische" v a a r d i g h e i d, die hem in staat stelt, het geziene-en-gevoelde uit te drukken middels verf op doek. De kunstwaarde of -hoedanigheid van het schilderij schuilt 1e. in die ontroeringen en 2e. in die vaardigheid, dus in de *behandeling* (visie, opvatting, stijl etc.); en natuurlijk *niet* in de werkelijke boomen, huizen, heuvelen etc., d.w.z. *niet* in het gegeven of motief. Ook ten deze zegt de kunstmedewerker hetzelfde als ik met de woorden: „Waar die emotie, d o o r h e t m o t i e f o p t e w e k k e n, ontbreekt, wordt het kunstwerk *zielloos* en is het dus als mislukt te beschouwen." (Cursief en spatie van mij.) Alweer: volmaakt accoord; wij zijn het eens. Maar dit is heel wat anders dan: de kunstwaarde zit in het *gegeven* of *motief*. Want als dàt waar was, zou een waardevol motief (bijv. een moeder) het kunstwerk zonder meer tot meesterwerk stempelen, hoe stumperig, ontroeringsarm en zielloos ook de behandeling („verwerking" tot schilderij, beeld, gedicht, etc.) ware. Als dàt waar was, zou Sluyters' „Staphorst" een prachtschilderij zijn, want deszelfs gegeven of motief is waardevol genoeg. Ja, maar het hapert juist aan d e o n t r o e r i n g: het eene (en belangrijkste!) onderdeel der *behandeling* is mis.

5. Natuurlijk: het *gegeven* of *motief* w e k t de ontroering o p. Maar hetzelfde *gegeven* of *motief* zal in twee kunstenaars twee heel verschillende ontroeringen opwekken. Ergo: het *gegeven* of *motief* is n o o i t, de *behandeling* (van het motief door den kunstenaar) a l t i j d de maatstaf. Het geval van groote „technische" v a a r d i g h e i d bij gebrek aan o n t r o e r i n g komt vaak voor. *Dit is m.i. juist het geval van Jan Sluyters.* In dit geval deugt slechts de éene helft der behandeling (de vaardigheid), terwijl de andere helft daarvan (de ontroering) hapert. Bij het teweegbrengen en verbreiden van de *ontaarding* van „l'Art pour l'Art" — n.l. de *misvatting*, die onder „behandeling" e n k e l de (technische) v a a r d i g h e i d verstaat — hebben de joden zéker een hoofdrol gespeeld. Bij het *gezonde* „l'Art pour l'Art" echter *niet*. Dit is eeuwig, en dus nooit „uitgevonden", doch enkel van-tijd-tot-tijd „ontdekt" en „herontdekt". Laatstelijk hier te lande gedurende de tachtiger jaren der vorige eeuw door Kloos, van Deyssel, Gorter en de verdere groote „Tachtigers" Daar was letterlijk geen één jood bij. Ik vrees niet, verdacht te worden van sympathie voor Juda. (Eerder ben ik een der „beruchtste" anti-semieten hier te lande!) Maar men moet óók niet joden-invloed zien, waar die niet is. De positie der Kunst in de Nieuwe Orde heeft een dusdanig belang, dat m.i. de uiterste voorzichtigheid geboden is bij het aanleggen en hanteeren van maatstaven. Zeker: het rotte moet weg en liefst gauw ook. Maar het gezonde, levende vleesch der kunst dient gespaard, op straffe van een domper op de kunstvoortbrenging te zetten, tot schade der Nationale Cultuur.

Tot slot nog dit. Men kan natuurlijk zijn termen anders kiezen en dus bijv. onder „behandeling" enkel de (technische) vaardigheid verstaan. Maar dan moet weer een nieuwe term gezocht worden voor (technische) vaardigheid *plus* ontroering, uitgedrukt in visie, opvatting, stijl etc. Zooiets ontaardt in een hollen strijd om woorden. Het gaat niet om de woorden, doch om de begrippen en feiten, die daarmede worden aangeduid. Ik voor mij zie nu van verdere discussie af. Aan het voorgaande heb ik, in het onderhavige verband, niets meer toe te voegen. De Lezer oordeele!

Beekbergen, 19 Februari 1942

Dr. ALFRED A. HAIGHTON

Wij hebben gemeend dit schrijven van kam. Haighton, dat een laatste uitvloeisel is van de discussie over het werk van Jan Sluyters, nog te moeten opnemen, omdat het in vele opzichten zeer verhelderend werkt en de misverstanden tusschen Dr. Haighton en onzen medewerker grootendeels uit den weg ruimt. De redactie sluit hierbij de discussie.

Vervolg van pag. 4

DE JODEN ALS VOLKSVREEMDEN

ven naar zijn godsdienst. Tevens vormt de joodsche godsdienst de levende band met de gansche jodenheid als bloedgemeenschap, waardoor het mogelijk is, dat de joden door hun gering aantal tusschen bloedvreemden verstrooid, toch niet verloren gaan en bijeen blijven. De joodsche godsdienst brengt den joden het bewustzijn bij hunner saamhoorigheid en hiervan genieten de joden de tastbare voordeelen.

Gaat de jood desondanks tot een anderen godsdienst over, dan beteekent dit echter nog geenszins, dat hij zijn bloedbewustzijn verliest en zijn saamhoorigheid met de geheele jodenheid prijsgeeft, want de jood heeft een sterk bloed- en gemeenschapsbewustzijn. De overweging of de jood tot een anderen godsdienst zal overgaan komt bij hem daarom ook niet voort uit een gemoedsdrang, dus uit een innerlijke behoefte — dit kan ook niet, want zooals gezegd, neigt zijn gemoed juist van zelf naar zijn godsdienst, die aan zijn levenswet beantwoordt — maar hangt eenvoudig daarvan af, of het nieuwe geloof zijn stoffelijke begeerten beter bevredigt en daardoor voordeeliger zal zijn.

Ook het percentage onkerkelijken onder de joden is niet groot, n.l. 9 pct. en wordt door het gemiddelde percentage onkerkelijken, dat bij de volkstelling 1930 voor de geheele bevolking 14.42 pct. bedroeg, overtroffen. *Over het geheel is dus de jood zeer vasthoudend aan zijn godsdienst en blijft wetsgetrouw.*

Vervolg van pag. 5

GELDWOLVEN DER WERELD

Het ziet er niet naar uit, alsof de poging, om het gruwzame spel van den wereldoorlog nog eens te herhalen, zal gelukken. De blik achter de coulissen laat zien, hoe geheel anders de voorwaarden zijn, waaronder zij, die aan het touwtje van de haute finance en van een belangenpolitiek trekken, zich ditmaal van hun duistere zaak hebben te kwijten. Ditmaal zijn bij den wereldstrijd krachten in het spel, die machtiger zijn dan goud en intelligenter dan de hersens der bankiers en hun handlangers, de marionetten op den politieken voorgrond. Daarvoor zal zeer zeker reeds het jaar 1942 nog meer bewijzen leveren, waarin de Engeland-hulp voor Amerika niet veel meer kan zijn dan een wenschdroom van Wallstreet, een propagandaschlager van Donovan, een nachtmerrie voor Grew, een drukkende zorg voor Knox, Hillman, Kennedy en Bankhead — en het fantoom voor een man in het Witte Huis, te Washington, die op deze wijze hoopt, een geschiedkundige figuur te worden.

Vervlogen illusie

Onze gedroste regeering, en in het bijzonder Van Kleffens, is leelijk te kijk gesteld. Deze minister van buitenlandsche zaken kon in de beide parlementen prachtige redevoeringen houden over de Nederlandsche zelfstandigheid en neutraliteit. Hij deed dit ongetwijfeld met overtuigingskracht; het is geen wonder dat tienduizenden glashard gelóófden wat hij daar stond te beweren.

En nu staat hij te kijk als een primitieve samenzweerder — meer niet. Tot zijn verontschuldiging kan wellicht worden aangevoerd, dat hij niet alléén minister van buitenlandsche zaken was. Hij had ook nog een betere helft, en dat is een volbloed Engelsche. Hoewel het steeds de gewoonte is, dat de vrouw niet alleen de nationaliteit van haar man aanneemt, maar zich ook bij de gebruiken — en minstens de taal — van haar nieuwe vaderland aanpast, werd het huwelijk van Van Kleffens in de Engelsche kerk ingezegend en pleegde hij in de huiskamer uitsluitend Engelsch te spreken. Het is dan geen wonder, dat hij op den duur wat Engelsch ging denken... en handelen. Rustig mag worden aangenomen, dat de Britsche Geheime Dienst van deze situatie een dankbaar gebruik heeft gemaakt, d.w.z. Van Kleffens als knechtje heeft gebruikt.

Uit een rapport van den vroegeren Franschen gezant De Vitrolles aan den Franschen minister-president Daladier, is de nogal kinderlijke opzet van Van Kleffens openbaar geworden. Het eenige niet-kinderlijke was het „op de een of andere manier" definitief uitschakelen van Hitler en Von Ribbentrop. De Secret Service kent vele manieren, maar tenslotte kiest hij altijd de zekerste: de revolver. Juist binnen het kader van de andere „verheven" doelen die Van Kleffens zich gesteld had — uiteindelijk: behoud van het nationaal-socialistisch regime, maar zònder Hitler en Von Ribbentrop — was een min of meer geruischlooze dood van deze beide mannen toch al het minste wat Van Kleffens voor hen in 't vet had.

Voor het overige is het „vredesplan" wel zeer naïef opgezet. De eeuwige jood staat ook hier met zijn influisteringen op den achtergrond: de emigrant, die Van Kleffens wel eens even zou vertellen hoe de vlag er in Duitschland bij stond. Het gokken op een revolutie in het Derde Rijk was in Nederlandsche regeerings- en politieke kringen een gaarne bedreven sport. Uit de gevonden documenten blijkt, dat dit gokkerijtje zelfs het fundament vormde voor Van Kleffens' „vredespoging", zij het dan ten koste van het leven van twee voortreffelijke mannen. Het grimmige humoristische in het geval is vooral, dat Van Kleffens in bitteren ernst meende met oppositioneele revolutionnaire kringen te doen te hebben, terwijl hij in werkelijkheid met leden van de Gestapo onderhandelde, resp. liet onderhandelen. Het drama nabij Venlo is nu ook opgelost. En eveneens begrijpen we nu, waarom Zijne Excellentie geen kik gaf, toen op Nederlandsch grondgebied een Nederlandsch officier werd doodgeschoten „door Duitschers die daarvoor over de grens waren gekomen", zooals het toen heette. Zwijgen was voordeeliger voor Zijne Excellentie!

En tenslotte is het nu ook duidelijk, waarom hij in de oorlogsdagen zoo'n opmerkelijke haast had met beenen maken. Het was de amateur-moordenaar Van Kleffens die de beenen nam, en niet de minister van Buitenlandsche Zaken van een „neutraal" land. Want dit is natuurlijk de knoop van het geval: hoe men eenerzijds een revolutie in Duitschland organiseerde en anderzijds over neutraliteit stond te bazelen. Het valt op, dat zelfs de Fransche Gezant dit nogal vreemd vond en Van Kleffens waarschuwde. Hij spreekt in dit verband van de „traditioneele voorzichtigheid", die wel heel erg uit het oog werd verloren. Dit zijn welbeschouwd de eenige wijze woorden in een potsierlijk verhaal. Het maakt vooral dáárom zoo terstond een indruk van echtheid, omdat het zoo echt... Nederlandsch is, maar dan in den politiek-democratischen zin van het woord. Want per slot van zaken toont Van Kleffens zich alleen maar een beetje enthousiast leerling van Colijn, die in Genève, Oslo en Londen graag voor een politicus van internationaal formaat doorging en het alleen maar jammer vond, dat men aan zijn accent nog steeds kon hooren, dat hij geen echten Engelschman was, maar uiteindelijk een „Hollandsche kaaskop" bleef.

Zoo voelde ook Van Kleffens zich geroepen — de uiterst delicate positie van ons „neutrale" land temidden van de oorlogvoerenden ten spijt — een vrede tot stand te brengen, waar zelfs Hitler geen kans voor zag (en daarom maar met definitieve uitschakeling van Hitler „op de een of andere manier").

Dat een minister met dergelijke hooggegrepen doelstellingen voor oogen — eenzijdig georiënteerd als hij is — tot vreemde ontdekkingen moet komen, heeft ook het geval Van Kleffens weer eens bewezen. Het resultaat laat ons Van Kleffens zien als een naïeve illusionist, die niettemin zeer gevaarlijke streken uithaalde!

Erger dan een bombardement

De politie te Rotterdam heeft een inval gedaan in een danskelder. Er hing veel rook in het veel te nauwe hol, en in een hoek stonden voor den verkoop fleschjes limonade en gebakjes. Dat is nog geen doodzonde; erger is, dat het allemaal kinderen waren, van 14 en 15 jaar, die daar hun danslust botvierden.

Maar nog erger is het, dat deze kinderen, die allen medegenomen werden naar het politiebureau, daar zeer langen tijd moesten blijven zitten, omdat de ouders hun minderjarige spruiten blijkbaar nog niet hadden gemist......, zelfs na twee dagen niet! Wij achten dit erger dan een bombardement, omdat het wijst op een zedelijk en moreel verval, dat op den duur noodlottige gevolgen moet hebben. In dit verband dient melding te worden gemaakt van het initiatief van den burgemeester van Delft tot stichting van een jeugdhuis. De misdadigheid onder de jeugd is te bestrijden, door de jeugd bezigheid, werk te verschaffen, waaraan zij zich geheel geeft en waarin zij opgaat. Deze taak zullen N.V.V. en Jeugdstorm straks gezamenlijk vervullen.

Door de „Times" werd uit Batavia gemeld, dat op last der autoriteiten alleen reeds in Nederlandsch-Indië voor een waarde van ruim een milliard pond sterling in de olie-industrie werd vernield. Enkel en alleen om te voorkomen, dat de bronnen en de installaties in handen der Japanners zouden vallen. En cynisch knoopt dit blad, dat in de Anglo-Amerikaansche wereld nog steeds een toonaangevende rol speelt, er de opmerking aan vast, dat deze politiek der „verschroeide aarde" bewonderenswaardig genoemd mag worden. In hoeverre de lezers van dat blad zullen instemmen met het bericht en met de opmerking, kunnen wij niet nagaan. Maar de koersdalingen voor Indische aandeelen op de effectenbeurs van Amsterdam, New York en Londen, doen ons gelooven, dat er menschen te vinden zullen zijn, die deze politiek minder bewonderenswaardig achten. In dit opzicht zouden wij misschien beter kunnen spreken van de politiek der „verschroeide aandeelen"...... En hoe de Indische volken, van oudsher de bewoners van deze streken, ook voordat het groot-kapitalisme ontdekte welke winstmogelijkheden daarin schuilden, er over denken? Werd er een stemming gehouden onder deze menschen, alvorens men besloot de brand te steken in hun broodwinning en hun onderdak? Want tenslotte vecht men in dezen oorlog toch voor „vrijheid" en voor „democratie"......!

Hoe dit ook moge zijn — wij voor ons nemen aan, dat het met die verwoestingen in de praktijk nu wel zoo'n vaart niet zal loopen: tusschen Britsche plannen en Britsche daden is altijd nog wel eenig verschil — één ding kunnen wij er in elk geval uit opmaken. Het A.B.C.D.-front heeft de hoop op een overwinning laten varen. Het vertrouwen, het verloren gebied binnen korten of langeren tijd terug te winnen is verdwenen en liever dan, zooals het een eerlijk krijgsman betaamt, de gevolgen moedig onder de oogen te zien en het bezit over te geven in handen van den vijand, wordt gepoogd zooveel mogelijk nog te vernielen van al dat kostelijke goed, dat door vele geslachten in noesten vlijt werd opgebouwd. Het kapitalisme verlaat Azië — „Na ons de zondvloed" is zijn laatste stervenskreet......

Het groote Amerika, het machtige Engeland zijn al op zoek naar de zondebokken, die straks voor het verlies kunnen worden aangesproken. Daarom werd alvast de Nederlandsche vice-admiraal Helfrich benoemd tot leider der gemeenschappelijke vloten, of wat er tenminste nog van overgebleven is. Voorwaar een „eervolle" opdracht voor dezen man, die zijn kwaliteiten in het verleden slechts op „lezingen" kon aantoonen. Waarmede ongetwijfeld weer een voorsprong op de Japanners werd behaald — wij kunnen ons tenminste geen Japansche admiraal herinneren, die zijn beroemdheid moest vestigen door lezingen over het vernietigen van slagschepen of het veroveren van onneembare vestingen te houden....

De onverwacht vroege en buitengewoon strenge winter behoedde het Russische bolsjewisme voor de ineenstorting reeds in het afgeloopen jaar. Het kreeg nog de gelegenheid zijn laatste reserves bij elkaar te trommelen en ontzag zich niet onvoldoende geoefende arbeiders, haast nog kinderen, in het vuur te zenden van de Duitsche machinegeweren. Aangevuurd door het krijgsgeschreeuw der Engelsche plutocraten, die den winter meemaakten voor de open haard, werd aanval op aanval ingezet tegen de Duitsche linies. Zij versmoorden in eigen bloed...... Doch na den winter met zijn vorst komt eens een lente met haar dooi. Reeds gewagen de Duitsche legerberichten van een stijging der temperatuur en al mogen wij dan ook niet verwachten, dat deze legers nu maar eenklaps hun bewegingsvrijheid zullen terugkrijgen — tijdens de dooiperiode wacht nog een moddertijd, die de leiding voor weer nieuwe problemen zal stellen — dat ook daar generaal Tijd aan Duitsche zijde staat, is buiten kijf. Intusschen heeft ook Stalin het „Na ons de zondvloed" in zijn banier geschreven. De aandeelhouders werden er al eerder „geliquideerd" en het Russische volk, dat, het vernisje van industrieel proletariaat ten spijt, in zijn diepste binnenste toch nog altijd een volk gebleven is van boeren, die met oorlog niet ophebben, zal er ook wel aan opgeofferd worden. Want evenmin als de joden in Engeland met hun plutocratische familieleden, de joden van Amerika met hun bankrelaties, zullen de joden in Rusland, daar in de rol van volkscommissaris, er been in zien het volk te offeren voor hun uiteindelijk streven; de verovering der wereldheerschappij! Bovendien wanneer straks het spel in Rusland is uitgespeeld, wat let ze over te steken naar Londen of Washington? Wijzen de teekenen niet reeds duidelijk in de richting van de roode revolutie in deze landen? Zoowel in Engeland als Amerika gist het in het volk, het wordt weerspannig om naast de teleurstellingen, de steeds zwaardere lasten, die de oorlog op hun schouders legt, nog langer te dragen en het zint op middelen, zich van het juk te ontdoen. Reeds poogt Churchill, die, zijn vroegere geschriften leggen er de duidelijke getuigenis van af, de ware bedoelingen van zijn „bondgenoot" naar al te goed kent, door wijzingen in zijn regeering, o.a. door het opnemen van de „roode" Lord Stafford Cripps, die met een hardnekkigen ijver, een betere zaak waardig, steeds geijverd heeft voor een zoo nauw mogelijk samengaan van christelijk Engeland met bolsjewistisch Rusland, olie te werpen op de wilde golven, die zijn schip van staat beuken. Doch vriend en vijand bespringen de schamele resten van een imperium, dat drie eeuwen lang de wereld kon beheerschen. Deze dagen toonen ons de ondergang van een wereldrijk, waarvan niemand geloofde, dat het ooit onder zou kunnen gaan. Het Britsche Imperium, zoo lang een begrip, dat alom ter wereld de sterkste reactie verwekte, zal weldra niet meer zijn. De strijd, die het thans op zooveele fronten, te land, ter zee en in de lucht voert, is zijn doodsstrijd. De stuiptrekkingen, hoe huiveringwekkend ook voor de omstanders, zijn in wezen bijzaak!

NIEUWS VAN DE WEEK

18 FEBRUARI: It. wmb.: Britsche kruiser van 4300 ton in de Middellandsche Zee tot zinken gebracht — Arbeidsdienst voor vrouwen in Engeland ingevoerd — Algemeene mobilisatie in Australie — Tsjiang Kai-sjek ontmoet Gandhi — Rede van Mussert voor den Arbeidsdienst — Zware tuchthuisstraffen uitgesproken wegens diefstal van distributiebescheiden.

19 FEBRUARI: Onthullingen omtrent het grensincident van Nov. '39 te Venlo; complot tegen den Führer en Rijksminister von Ribbentrop ontdekt; ex-minister Van Kleffens en de voormalige Nederlandsche regeering gecompromitteerd — Oudste zoon van adm. Horthy benoemd tot plaatsvervanger van den regent van Hongarije — Proces tegen Blum, Gamelin, Daladier en consorten te Riom aangevangen — Voortgezette koersdalingen van koloniale aandeelen op de Amsterdamsche, Londensche en New Yorksche beurzen.

21 FEBRUARI: O.K.W.: 17 koopvaarders groot tezamen 102.000 br.t. in den win en op Mandalay — Nieuwe wijzigingen in de Britsche regeering; Cripps toegetreden tot het oorlogskabinet; Lord Beaverbrook gaat naar de V.S.

21 FEBRUARI: 17 O.K.W.: 17 koopvaarders van tezamen 102.000 br.t. in den Atlantischen Oceaan getorpedeerd; overwinning aan het Oostelijk Front: 5000 gevangenen, 27.000 dooden, 802 pantserwagens en kanonnen buitgemaakt — Jap. wmb.: Landing op Bali; zeegevecht in Straat Bombok; twee Nederlandsche torpedojagers verloren — Prof. mr. J. J. Schrieke benoemd tot secretaris-generaal van het Departement van Algemeene Zaken.

23 FEBRUARI: O.K.W.: van 1 Jan. tot 20 Febr. aan het Oostelijk Front 56.000 gevangenen; 1200 vliegtuigen, 960 tanks, 1800 kanonnen buitgemaakt of vernietigd — It. wmb.: convooi in de Middellandsche Zee aangevallen, 16.000 br.t. vijandelijke scheepsruimte gezonken — Jap. wmb.: Landing op Banka — dr. W. Temple benoemd tot aartsbisschop van Canterbury als opvolger van dr. Lang — Wederom wijzigingen in de Britsche regeering — Drie saboteerende Nederlanders gefusilleerd — Aanmeldingsplicht voor werkloozen.

24 FEBRUARI: O.K.W.: Weer acht schepen groot tezamen 63.000 br.t. in den Atlantischen Oceaan vernietigd — Jap. wmb.: Bali geheel bezet; Californische kust beschoten — Leider der Britsche conservatieve partij afgetreden — Prof. Huib Luns overleden.

MARTIEN BEVERSLUIS:

Alweer het Gilde Theater en Dans!

Kam. Martien Beversluis schrijft ons:

Kameraad,

Naar aanleiding van Uw artikel in het laatste nummer van „De Misthoorn" over de leiders bij het Departement van Volksvoorlichting en Kunsten, en in het bijzonder over de groep Theater en Dans heb ik U het navolgende mede te deelen:

Drie maanden geleden werd door den zakelijk leider van de tooneelgroep „De Voortrekkers", kam. Jan Mulder, Zomerdijkstraat 30 hs., Amsterdam, een verzoek tot mij gericht om voor zijn groep een spel te schrijven van nat. soc. strekking.

Bij een nadere bespreking werd mij vooral gevraagd, een kluchtig spel te schrijven, dat de dingen van dezen tijd behandelt. De opgave was allerminst gemakkelijk en ik heb deze opdracht dan ook schoorvoetend aanvaard. Daar er echter geen enkel nationaalsocialistisch stuk was en de Voortrekkers zich zelfs moesten vergenoegen met een uit het Duitsch vertaalde klucht, daar bovendien ook de Cultuurgemeenschap Nederland-Duitschland gaarne voor haar programma's een Nederlandsch stuk ontving, voelde ik de noodwendigheid mij aan deze taak te zetten.

Ik schreef een kluchtspel, getiteld „Het Oud Vermaaklijk Ganzenspel", waarvan de hoofdpersoon de doorsneeburger Jan Jansen was en waaromheen echt Nederlandsche symbolische figuren zich bewogen als o.m. Jan Salie, Piet Lut, Oome Jan, Hollebollegijs, Nieuwsgierig Aagje enz. Deze figuren hielpen Jansen overal heen en in, ten eerste op de Brug, daarna in den Doolhof, in de put, de herberg, de gevangenis en den Dood (figuren van het Ganzenspel) tenslotte redt hem Zwarte Piet (een W.A.-man).

Mulder (en vraagt U hem zelf, hij heeft een overtype van het stuk nog in zijn bezit) was met dit spel in hooge mate ingenomen en begon reeds met de repetities en de ontwerpen.

Echter, wie schetst mijn en zijn verbazing en ontgoocheling, toen bij schrijven van den heer Primo, hoofd der afd. Theater en Dans, dit stuk geen doorgang mocht vinden, om redenen die niet eens het stuk zelve aangingen (dit was boven alle critiek verheven) doch de.... kosten van opvoering zouden te hoog zijn. Aan mij zelve werd niets bericht, ik vernam het slechts door kam. Mulder.

De vraag rijst ten eerste:

Is dit nationaalsocialistische kameraadschap, om één der weinige nat.-soc. auteurs (zijn er geen 5 of 6?) zonder hem tot een nader onderhoud en overleg van eventueele bezwaren uit te noodigen, van het publiek af te snijden en zijn arbeid met één pennestreek waardeloos te maken?

Ten tweede: Waarom wordt het eenige nat.-soc. tooneelgezelschap dan niet in de financieele gelegenheid gesteld om zulk een stuk op te voeren en wordt wel toestemming verleend aan anti-nat.-soc. of neutrale gezelschappen alerlei society- en prutsrommel te brengen met of zonder subsidie? Dit laatste zou een interessant punt van onderzoek zijn, nl. ontvangen niet-nat.-soc. groepen wél groote subsidie. Ik denk aan de Ned. Opera. Ik heb geprotesteerd tegen deze behandeling, doch ontving een zeer koel en nietszeggend schrijven, waarin Primo zich verschool achter zijn chef (wie is dat?) en Kam. Mulder verweet, dat hij niet eerst gevraagd had wat hij mij mocht opdragen.

Zelfs schreef dit Hoofd van Theater en Dans, dat er geen tijd verloren was gegaan (dit had ik nl. in mijn protestbrief gezegd) daar het, geezlschap toch pas uit Duitschland was teruggekeerd. De tijd, dien ik besteedde aan het schrijven van het stuk wordt dus niet gerekend. Men heeft blijkbaar niet veel respect of begrip voor het werk van een scheppend kunstenaar.

Ik hoop, dat U van deze zaak ernstig notitie wilt nemen. Ik verkeer door deze, alsook andere maatregelen tegen mij als schrijver, in een diepe depressie, daar ik mijn pen op deze wijze wel kan gaan neerleggen. U zult dit vanzelfsprekend kunnen begrijpen. Ik geef U de volle vrijheid dit te publiceeren.

Met nat.-soc. groet

MARTIEN BEVERSLUIS

M. H. GAUHL & Co.
Bontwerker voor het betere genre
Den Texstraat 10
AMSTERDAM — Telefoon 37426

Het Gezin in het Kippenhok

Over „Telegraaf" - sabotage en christelijke liefdadigheid

Men heeft in de afgeloopen week in de pers kunnen lezen van het geval-Nieuwenhuis in Vorden (Gelderland). Een keuterboertje-rietdekker leeft hier met zijn vrouw en vier kinderen, waarvan het jongste vorig jaar Kerstmis werd geboren, in een erbarmelijk slecht onderkomen, dat nauwelijks aanspraak mag maken op den naam van „huis". Het hok, dat ca. 3 m lang is, 1½ m breed en op zijn grootste hoogte eveneens 2 meter, is gebouwd uit eenduims planken, opgevuld met papier tegen den kouden wind. Het dak bestaat uit golfplaten. In de eene helft van het hok „wonen" deze volksgenooten, in de andere helft „slapen" zij. Zij „wonen" in de modder — op den blooten grond, die geen enkele bedekking heeft. Zij „slapen" op stroo, zooals de koe, die hun eenig bezit uitmaakt.

Ieder denkend mensch zal het met ons eens zijn, dat hier van een *wantoestand* gesproken kan worden. Een wantoestand, die een aanfluiting is van de zoo hooggeroemde sociale toestanden in Nederland, waarvan wij ook vorige week nog konden berichten, en een aantasting van onze eer als germaansche natie. Ieder weldenkend Nederlander zal zich daarom *in de eerste plaats* afvragen: Hoe kan dit verholpen worden? Pas daarnà zal men zich bekommeren om de oorzaken ervan.

Een persorgaan, dat dergelijke toestanden ter oore komt, en ze aan zijn lezers bekend maakt, dient zich dienovereenkomstig bij het vermelden der feiten tevens bezig te houden met het opsporen der oorzaken en het aan de hand doen van een oplossing. Niet aldus „De Telegraaf", het blad, dat er zich eens op beroemde „Neerlands meestgelezen dagblad" te zijn, doch dat zijn glorie aan den pershemel allengs ziet tanen, omdat een nieuwe tijd nu eenmaal bladen eischt, die jong en frisch zijn, die den geest van den komenden tijd verstaan en hem uitdragen. „De Telegraaf", zooals altijd ook nu nog belust op goedkoope sensatie, brengt een verslag van de Vordensche wantoestanden onder den sprekenden kop:

> <u>*EEN ONGEWONE WONING:*</u>
>
> **Man, vrouw en vier kinderen in een kippenhok**
>
> EN ZE VOELEN ZICH ER „KIPLEKKER"

Geen woord dus over de *schande* van een dergelijk verblijf voor moderne Germaansche menschen: „ongewoon", dat is het woord, waarin zich alle emotie van den Telegraafredacteur uitdrukt. En met nadruk wordt den lezer gesuggereerd, dat het hier ook iets is, wat voor democratische begrippen hoogstens als „ongewoon" geldt: het leven van een Nederlandsch gezin in de modder, grootendeels blootgesteld aan weer en wind.

„Ze voelen zich kiplekker", zegt „De Telegraaf", en er ligt bij voorbaat een verwijt in aan diegenen, die zouden willen beweren, dat een dergelijke hemelschreiende situatie voor de betrokkenen op z'n zachtst gezegd hoogst onaangenaam genoemd moet worden, en in ieder geval door een volksgemeenschap, die zichzelf respecteert, niet geduld kan worden. De Telegraaf-correspondent wandelt vroolijk over al deze scrupules heen en schildert zijn echt-Nederlandsche publiek op levendige wijze, welke zegeningen een gestorven regime achterliet. Hij vergeet daarbij niet te vermelden, dat deze menschen toch zelf voorál niet anders zouden willen wonen, dat zij met lijf en ziel verknocht zijn aan hun stal en dat een overplaatsing van het gezin uit zijn ellende naar een behoorlijke dorpswoning geheel in strijd is met den wil dezer menschen.

Wij noemen een dergelijke berichtgeving een manifestatie van wanbegrip omtrent de plichten van een journalist van heden. En wij noemen de plaatsing van zoo'n correspondentie door de redactie welbewuste sabotage van de doorbrekende sociale revolutie. Dat het anders en beter kàn bewijst b.v. „Het Nationale Dagblad", dat — hoewel de hoofdkop ook niet gelukkig is gekozen — althans in den kop vermeldt, dat hier sprake is van onsociale toestanden, en dat in het artikel de vetgedrukte zinsnede opneemt:

„Hoe dit ook moge zijn, hier had in elk geval reeds lang ingegrepen moeten worden, terwille van de vrouw en de vier kinderen."

Want daar gáát het tenslotte om.

Dat „Het Nationale Dagblad" hier zijn taak wel begrepen heeft, blijkt ook nog uit het nummer van Vrijdag 20 Februari, dat in opvallenden opmaak mededeelt, hoe de provinciaal-directeur van den N.V.D. ingegrepen heeft en door middel van den burgemeester wekelijks f 20.— voor het gezin beschikbaar stelt. „De Telegraaf" heeft het niet noodig gevonden hierover ook maar met één woord te reppen, wel wetende, dat zij daarmede de zaak der nieuwe orde zou dienen. Opnieuw sabotage dus.

Het is niet voor de eerste maal, dat wij het gifblad bij uitstek onder handen nemen. Wij verwachten, dat bij „De Telegraaf" door de bevoegde instanties wordt ingegrepen, en dat dit blad van zijn hetzkliek wordt gezuiverd of dat het wordt verboden. Momenteel verricht het meer kwaad dan goed.

De Vordensche zaak heeft nog een andere zijde, die wij even willen belichten. Mededeelingen in de pers spreken van den steun, dien de diaconie der Ned. Herv. Kerk aan deze lidmaten verleende. Hij bedraagt — men schrikke niet — de somma van acht gulden in de week, waarvan twee in den vorm van een bakkersbon en twee gulden voor den slager. Nu maken wij ons geenszins overdreven voorstellingen, van hetgeen men in het algemeen onder „christelijke naastenliefde" verstaat. Doch wat hier als zoodanig wordt gebracht, werpt toch wel een zeer schril beeld op de opvattingen van dominee en zijn diakenen. Week-in week-uit verkondigen deze lieden waarschijnlijk het Christendom der naastenliefde en de praktijk ziet men nu hier. Neen, dan is het optreden van den Volksdienst in deze aangelegenheid inderdaad naastenliefde, het is gemeenschapszin, socialisme-van-de-daad.

Fa. ALBERT SCHUIJER
JUWELIER ANTIQUAIR
TELEFOON 115281
LANGE POTEN 43 - DEN HAAG

AMSTERDAMSCHE BRIEVEN.

SIGARETTEN

Ik zal U in dezen eersten Amsterdamschen brief vertellen van Janssen, Janssen met twee s-sen en winkelier. In sigaren. Wat zegt U? Inderdaad.. Janssen met twee s-sen klaagt. Zooals alle sigarenwinkeliers... Van de week was ik bij 'm: ik kom al sedert 1930 bij hem in de zaak, om 'n pakkie „Sport" of „Kyriazi" of een ander merk. 't Kan me heelemaal niet schelen wat of welke. Als 't maar sigaret en te rooken is. „Meneer!" zei hij toen en hij waaierde met zijn armen wijd uit over zijn toonbank met leege sigarenkistjes, reclamecartonnetjes, veiligheidsscheermesjes en whistspelletjes, „met de beste wil van de heele wereld... ik hèb niet. Als ik hàd... dat weet U toch wel, dan zou ik U graag verkoopen! Maar heusch... kijkt U hier maar... en hier..." en hij wees in de kasten achter zich en onder zijn verkooptafel... „ik hèb niet... en ik krijg voorloopig ook niet meer!"

„Maar U krijgt toch iedere week een deel toegewezen?" opperde ik timide, vastklampend aan een strohalm, maar 't wàs inderdaad een strohalm, want hij boog direct weg en bleek niet deugdelijk...

„Och meneer! Toewijzing! Ja, eens in de máánd krijg ik vijftig pakkies, da's alles... en U weet hoe druk het hier kan zijn. Eerst komen dan natuurlijk de vaste klanten aan bod, zooals U... en meneer Japiks... en die meneer van de bank... en die met die bril... Nu, gaat U eens na: als ik die allemaal één pakje verkoop, dan kom ik er al drie maal meer tekort dan ik in totaal krijg! Nee meneer, 't is een hopelooze toestand! Hopeloos gewoonweg! Daar heb je nu een zaak voor opgebouwd, jaren geploeterd meneer! Jaren! En wat blijft er van over? Iedere week heb je natuurlijk je vaste kosten! En die gaan door, hoor! Geen cent vermindering: je huur... je belasting... je vuur... je licht... we gaan naar den kelder op die manier..."

In 's mans oogen verdoften de zorg om den komenden tijd en de herinnering aan 't ploeter-verleden de glimming van zijn grijs-omrande pupillen. Zijn magere beenvingers knekelden schurig tegen elkander aan. De vezels aan de randen van zijn mouwen verrafelden zijn aanzien van middenstander in goeden doen...

„Tja,' zei ik toen maar, zooals je wel meer zegt bij moeilijke dingen waar je geen raad en geen oplossing voor weet. „Tja" en meer zei ik ook maar niet.

„We gaan naar den kelder", herhaalde Janssen met twee s-sen dan wijs achter zijn toonbank zonder koopwaar en toen nam ik afscheid: diep onder den indruk van den ondergang van een man, dien je nu al meer dan zoo'n jaar of tien van nabij kent en ik vond van mezelf die woorden van moed-houden en andere-tijd-komen, die ik er nog uit wist te stamelen, als een hoon.

En toen liep ik buiten... En ik ben maar naar de Azaleabar gegaan. Omdat ik daar wel meer kom. Vanwege de gezelligheid, de muziek en het bier. En ik kroop op een hooge kruk en ik bestelde bier: lekker koud blond bier en in de sfeer van de beslotenheid kwam de tevredenheid weer terug: vergat ik Janssen met twee s-sen en zijn zorgen... en al die andere zorgen, die de wereld teisteren en trachten te wurgen. Verdiep je niet te lang in de beroerdigheid die er is, zei eens iemand tegen me... anders ga je er zelf aan te gronde. Die iemand had gelijk... Na den strijd van allen dag voor de bik en wat dies meer zij, past den mensch ontspanning, heeft hij behoefte aan ontspanning. Waarover later wel eens iets meer.

En zoo drinkend dat koele, blonde bier en pratend met deze en gene, kwam weer het verlangen op naar een saffie.

„Ober," en ik zei 't hem zachtjes, zoo zonder dat die anderen om me heen 't hoorden: „Weet je nou nog 'n doosje sigaretten te krijgen voor me?"

De lange magere ober in zijn zwarte werkpakkie keek me aan, boog zich dan naar me toe... „Ja, natuurlijk," fluisterde hij dan terug, „maar niet goedkoop!"

„Nee, dat begrijp ik," en ik dacht aan al de accijnzen en de zeldzame goedkoope soorten... „maar geef maar... wat hebje?"

De lange magere ober in zijn zwarte werkpakkie schoof dan weg, kwam even later terug, frommelde een pakje in mijn hand. Alstublieft!"

„Wat kost dat?" vroeg ik en het antwoord kwam: „Eén-vijf-en-zeventig!"

„Hè!" huiverend schrok ik, maar 't hopelooze gezicht met 't stempel er op dat het niet goedkooper kon, plus de opmerking: „Geef U maar weer terug... ik raak ze wel kwijt," dreven me naar mijn portemonnaie en ik betaalde. Eén gulden.. drie kwartjes... en ik vervloekte de accijnzen.

„Merci," zei de ober voor 't dubbeltje extra... „Wat zegt U?" en zachtjes herhaalde ik mijn vraag: „Waar of zij nu toch die dingen vandaan haalden... nergens in de stad was toch een cigaret los te peuteren...?"

De man schokschouderde. „Och, er is altijd nog wel te krijgen... Hier krijgen ze bijvoorbeeld iedere week zoo'n vijftig pakjes van Janssen... Janssen... met twee s-sen... „U weet wel. U komt ook wel eens in die zaak..."

Ja, toen ging me een lampie op, 's avonds, toen ik thuis was, toen ik bij mijn haard zat, toen ik mijn pakkie van één piek vijf en zeventig wat nader bekeek, ging me een tweede lampie op! Toen de banderolle den winkeliersprijs aanwees: den prijs van twee-en-zestig-en-een halve cent! ging me het lampje op, hoe Janssen met twee s-sen en al die andere Janssens met of zonder twee s-sen of hoe ze verder dan ook mogen heten, maar die allemaal in sigaretten handelen, hun zaken kunnen handhaven trots het feit, dat de heele week „UITVERKOCHT" op hun deur gepermanent staat. Maar een gevoel van machtelooze woede greep me aan, toen ik even later in mijn lijfblad las, dat op het oogenblik nog steeds aan iederen Nederlander per persoon en per maand ongeveer

25 sigaren, 100 gram rooktabak en ca. 130 cigaretten toegewezen zouden kunnen worden! Nog steeds zijn per maand in ons land

55.000.000 sigaren beschikbaar, waarvan 48.000.000 beneden 12 cent. Nog steeds komen per maand 260.000.000 cigaretten van de fabriek!

En reist U nu eens met den trein! Kom in café's. Kom op kantoor! Kom waar U wilt... overal ziet U rooken! Tegen woekerprijzen! Wanneer men over de zeldzaamheid praat, waarmede rookwaren te krijgen zijn, is het antwoord onmiddellijk klaar: Alles gaat naar Duitschland! Welnu! Ook als dat zoo was, dan is het nog een

SCHANDE

dat van datgene wat hier te lande blijft

WOEKERPRIJZEN

worden gemaakt, zooals dit thans alom het geval is! Zonder de graag geaccepteerde insinuatie „Alles gaat naar Duitschland" zouden deze woekerprijzen ONMOGELIJK zijn! Het is ONS VOLK zelf, dat zich besteelt.. het is de volksgenoot, die de volksgenoot BEROOFT!

Hoe lang dulden wij dat nog, kameraden? En hoe lang dulden wij het nog, dat dergelijke

WOEKERPRIJZEN

zelfs in NATIONAAL-SOCIALISTISCHE café's en gelegenheden betaald moeten worden? De stagnatie in de tabaksindustrie moet thans gezocht worden NIET in de stopzetting van de grondstoffentoevoer, NIET in het stopzetten van de bedrijven, doch UITSLUITEND in het ZICH WILLEN VERRIJKEN ten opzichte van zijn volksgenooten en arbeidskameraden onder het mom van den verdrukten, verongelijkten en beroofden winkelier!

Janssen met twee s-sen! Herzie Uw houding! Er komt een andere tijd!

(Vervolg van pag. 8)

JHW, DE VERSCHRIKKELIJKE

In dit Hemelsche Oord ging het Heilige Jaar echter zonder onderbreking te eeuwigen dage voort en de goede Paus werkte in het zweet zijns aanschijns om al de goede gaven in ontvangst te nemen, waarbij de zakken gouds zich torenhoog achter hem opstapelden. Enkele oude, eerbiedwaardige Rabbijnen arbeidden op een schaduwrijke plek onophoudelijk aan het besnijden van gojim, die dit Oord ondanks het ontbreken van het lichamelijk kenmerk der Uitverkiezing hadden weten te bereiken. Ik passeerde de etherische gestalte van mevrouw Annie Besant, gehuld in een robe van wit hermelijn en omstuwd door een schare astrale, vuile Tibetaansche Meesters en Amerikaansche dames met een meer dan hysterisch uiterlijk, die in een fanatieke aanbidding haar oogen niet van de Leidster afwendden. En op den top van een heuvel bemerkte ik zelfs mijn grooten geestelijken Leidsman Calvijn, gezeten naast een zacht knappend vuur, waarboven hij eenige Roomsche ketters te roosteren had gehangen en druk doende met het schrijven van nieuwe, nòg strengere dogma's, waarbij hij de Psalmen Davids zachtkens voor zich heen neuriede.

Hier heerschte de ware Godsvrede! Bij den ingang van een der talrijke synagogen stond een monnik, die Aflaten verkocht voor de lijdende zielen in het Vagevuur — en zijn secretaresse, die de papiertjes achter hem cyclostyleerde, kon het werk bijna niet af, want Roomschen en Protestanten en Joden kochten allemaal! Ouderlingen en Middernachtzendelingen wandelden arm in arm met aanzienlijke Israelieten en bekeerden hen voortdurend, waarvoor zij hen als tegenprestatie juweelen en landerijen schonken, die hier in onuitputtelijke hoeveelheden aanwezig waren. En Petrus de Portier wees mij in het voorbijgaan op een hoogen schoorsteen, waarop Simon Stylitus, de Pilaarheilige, in extatische verrukking troonde en zich ongestoord aan zijn godvruchtige meditaties kon overgeven, daar hij zich in alle eeuwigheid niet behoefde te wasschen of te scheren, noch zich verkleeden, wat aan zijn uiterlijk en den geur in zijn omgeving dan ook duidelijk bemerkbaar was.

Inmiddels waren wij het doel van onzen tocht genaderd, want vóór ons verhief zich het witmarmeren paleis van Jahwè, bewaakt door een speciale wacht van met vlammende zwaarden gewapende Zionisten, die onverbiddelijk den toegang weigerden aan elken niet-besnedene. Ik gevoelde mij hierdoor in een ietwat précaire positie, doch Simon Petrus klopte mij bemoedigend op den rug en beloofde, dat hij een goed woordje voor mij zou doen bij den Schrikkelijken Heerscher. Benieuwd naar den uitslag bleef ik op hem wachten.

In het tweede deel van mijn brief zal ik u berichten, hoe ik door Jahwè ontvangen werd en welk een licht Hij in onze politieke duisternis uitstraalt.

DE DUITSCHE VLOOT-HERRIJZENIS

Eén raad is 't, dien 'k den Britten bied:
Wát er nu verder ook geschiedt,
Wil Duitschland niet vertrouwen;
Geloof me, het v e r d i e n t dat niet,
Want, wáár het ook zijn kruit verschiet,
Gij kunt er nóóit op bouwen.

Wij waren er reeds aan gewoon,
Dat het zijn macht graag stelt ten toon,
Met tanks-liefhebberijen
Met vliegmachines, enzoovoort,
Kortom, met alles, wat behoort,
Bij oorlogs-snuisterijen.

Zijn legers, ja, dát wist men wel,
Marcheerden steeds verbazend snel,
Maar..... ánders dan de Britten;
Die gaan bij voorkeur a c h t e r u i t,
En laten ánd'ren dan den buit,
Waarop men soms hoort vitten.

Ik vind dat niet zoo sympathiek,
Want, immers, is het niet uniek,
Dat achterwaarts marcheeren?
En dan dát tempo? Wie heeft ooit
Een ren zóó schitterend voltooid?
Wáárom dat te kleineeren?

Dat achterwaarts marc heeren....

Het is een kwestie van „systeem",
En vast geen makkelijk probleem,
Om het zóó uit te voeren.
De Britten zijn — lees maar 't relaas —
Den Duitschers dáárin vast de baas,
Géén, die 't zóó kon volvoeren.

Niet iedereen, die 't vatten kan,
En dáárom spreekt men kwaad er van,
Gaat Churchill attaqueeren;
Maar i k doe daaraan vast niet mee,
Ik luister maar en ga gedwee
In stilte concludeeren.

Heusch, Engeland is niet zoo mis,
Want, als ik mij nu niet vergis,
Moest Duitschland zeker wijken,
Als eens de Britsche vloot begon,
Daar die toch steeds weer overwon,
Wáár zij zich máar liet kijken.

De superioriteit ter zee
Der Britten hoorde men alreê
Sinds vele eeuwen noemen;
Alléén..... er werd wel eens gevraagd:
„Wáárom de komst dier vloot vertraagd,
„Die men zóó hoorde roemen?"

Totdat de vloot haar kans dan kreeg,
(Hoe lang zij ook tot dusver zweeg)
Ze zou dan nú eens toonen,
Wat zij in d' oorlog wel vermag,
En ieder dacht met stillen lach:
„Dát zal 't geduld beloonen."

Want Duitschland's vloot kwam onverwacht,
En juist, toen niemand er aan dacht,
Statig 't Kanaal opstoomen,
Nog wel het „Engelsche" Kanaal.....
Een stukje, ongehoord brutaal,
Wie had dát kunnen droomen?

Helaas, het liep wéér anders af!
Wie daartoe wel aanleiding gaf,
Dat Engeland moest swichten?
Wel kijk: de wolken hingen laag,
En dan is het de groote vraag,
Hóe je het schot moet richten!

Zoodra de Brit dat nieuws vernam,
Zijn vloot zoowaar te voorschijn kwam,
Om Duitschland te verjagen,
Men hunkerde er vurig naar,
(Geen Brit toch schuwt ooit het gevaar......)
Nú zou de „Home Fleet" slagen!

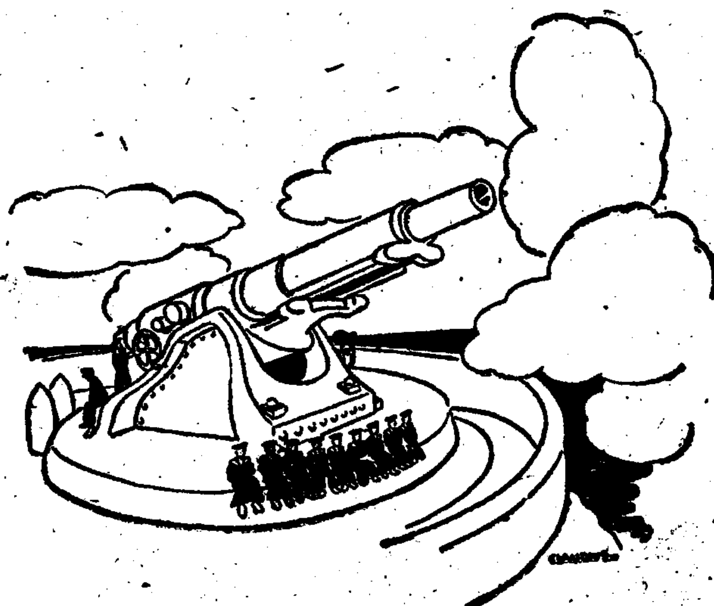
En juist toen niemand er aan dacht...

Dan was er ook iets anders nog,
En dát gaf wel den doorslag toch,
Want wie kon dát verwachten?
De „Scharnhorst", „Gneisenau" almeê,
Herrezen uit het graf der zee,
En wel....., op volle krachten!

Had W.C. ons niet vaak gemeld,
En met voldoening rondverteld,
Dat men ze torpedeerde?
Wáár kwamen zij dan nu vandaan?
Ze waren toch glad naar de maan,
Naar Churchill ons beleerde.

Daar zit dan weer zoo'n zware slag,
Als Engeland reeds vaker zag,
En die niet was te mijden;
De Duitsche vloot, getorpedeerd,
Is, als de Phoenix, weergekeerd.....
Wie kan dáártegen strijden?

Het móóist van de historie is,
Dat wie er klaagt, heeft het glad mis!
(Aldus kwam Churchill zeggen)
„Wat daar gebeurde in 't Kanaal,
Was voor óns allerminst fataal".
Hoe dat wel uit te leggen?

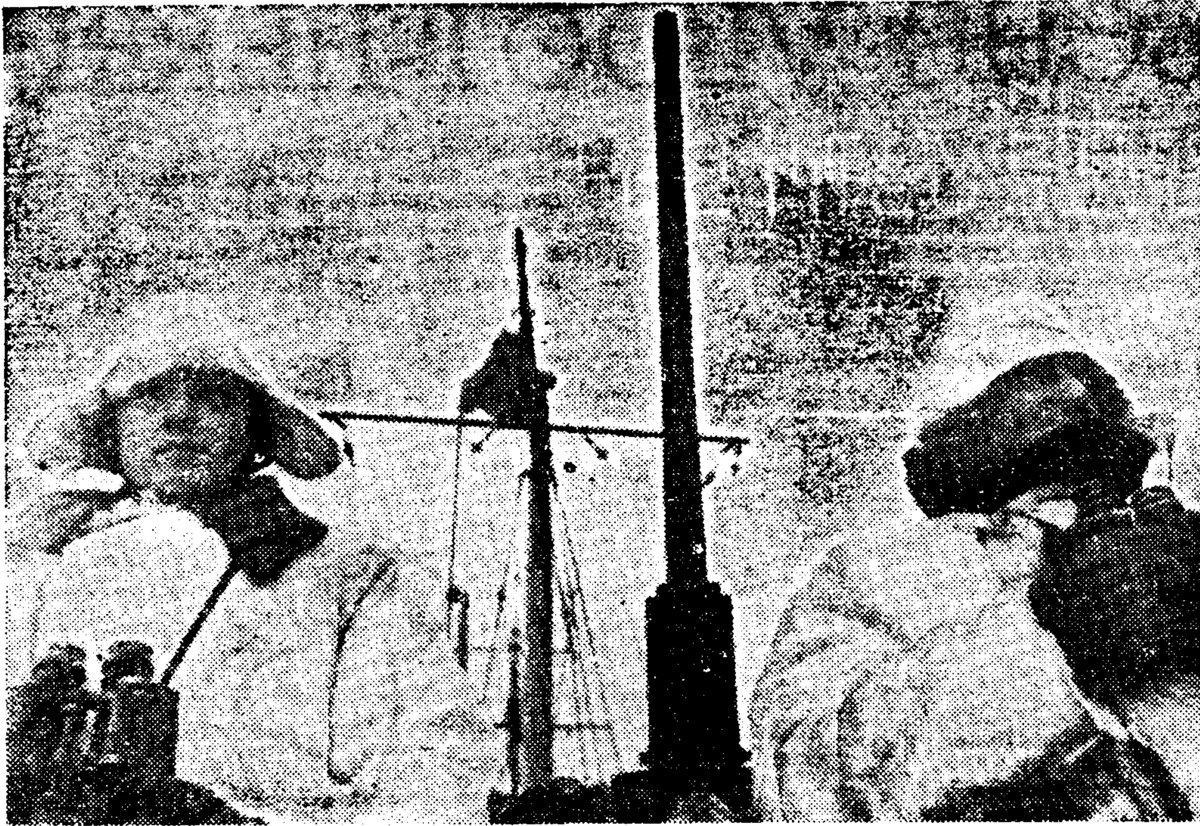
Wel, kijk, de wolken hingen laag....

„Ja, Vrienden, vraagt dát Churchill maar,
Hij is er vast de man niet naar,
U om den tuin te leiden.
Wat hij vertelt, slik dat gedwee;
Hij is — houdt dáár ook reek'ning mee,
Thans vast niet te benijden!

PIET

HARE MAJESTEIT IN DE POOLZEE

De Oranjeliefde der Nederlandsche anti's is overweldigend. Zóó groot is zij, dat velen graag hun koningin of andere leden van het gevluchte hof zien, waar een nuchter denkend volksgenoot ze met den besten wil van de wereld niet kàn ontdekken. Bijgaande foto verscheen in „De Telegraaf" van 15 November van het vorig jaar. Zij stelt een tweetal Duitsche matrozen voor op een oorlogsschip in de Noordelijke wateren. Een ieder neemt dat vanzelfsprekend aan. Niet echter de Nederlandsche anti's. Door de inblazingen van den Engelschen zender, door een fluistercampagne of hoe dan ook „wist" anti-Nederland, dat hier de koningin op „Poolvaart" was (misschien op weg naar broeder Stalin?) Er ontstond een ware hausse in „Telegraaf"-en en „Courant"-en van dien datum, zoodat ze nu beide uitverkocht zijn. Tien gulden is een prijs geweest, die al heel grif betaald werd. Wij hebben gemeend den Oranje-Nederlanders een plezier te moeten doen door hen nogmaals in de gelegenheid te stellen deze foto te betrekken. Tien gulden vragen wij niet eens. Reeds voor 10 cent is een nummer van „De Misthoorn" te bestellen bij de administratie.

Nog joodsche invloed in de Nederlandsche Reisvereeniging?

Het blad „Reizen en Trekken", officieel orgaan van de Nederlandsche Reisvereeniging, bevat nog steeds „gedichten" van den jood Salomonson, die als deknaam het goed Hollandsche „Melis Stoke" misbruikt. Wij weten, dat bepaalde volksstammen zeer hardnekkig zijn in hun jodenliefde, maar wij achten nu toch den tijd gekomen, dat hieraan *nadrukkelijk en voorgoed* een einde wordt gemaakt. De knechting van ons volk door het jodendom hoeft zich niet langer te uiten in het optreden der heeren semieten met zgn. „geestige" gedichtjes in de Nederlandsche pers. De joden hebben hun eigen krant, waarin ze naar hartelust kunnen schrijven en dichten. Daar hoeven ze zich ook niet aan de Nederlandsche letteren te vergrijpen voor een schuilnaam, maar kunnen zij zich gewoon bij hun jiddischen naam noemen.

Wij willen in dit verband nog de aandacht vestigen op de zgn. „ritueele reizen", die de N.R.V. vroeger placht te organiseeren en die, naar wij hopen, wel tot het verleden behooren. Mogelijk wil de Reisvereeniging nog eens mededeelen of zij haar joodsche leden al heeft afgedankt. Het is immers duidelijk, dat in een *Nederlandsche* reisvereeniging geen joden thuis hooren. De woestijnbewoners dienen zelf een „travelclub" te vormen dan kunnen zij binnenkort een leuke „trip" naar Litzmannstadt organiseeren of naar Palestina. Wij wenschen de dames en heeren bij voorbaat een voorspoedige reis. En hopenlijk keert de N.R.V., resp. de redactie van „Reizen en Trekken" gezwind van de dwalingen haars weegs terug. Het is altijd prettiger, wanneer men de noodzaak daarvan v r i j w i l l i g inziet!

Nieuwe namen

Nieuwe namen nemen de plaatsen in van de namen der nog levende leden van ons voormalige vorstenhuis. Deze leden vluchtten toen zij het spel, waaraan zij bereid waren het Nederlandsche volksbelang te offeren, verloren zagen. En daarom is het goed, dat ook hunne namen prijsgegeven worden aan de vergetelheid.

Veel minder echter kunnen wij instemmen met de namen, die thans aan straten, bruggen, pleinen, parken en plantsoenen worden verbonden. Want wanneer wij lezen dat het Wilhelminakanaal en het Julianakanaal worden „vernaamd" in respectievelijk „Het kanaal van de Zuid-Willemsvaart naar de Donge" en „Het kanaal van Maastricht naar Maasbracht", waarbij de Beatrixsluis te Vreeswijk voortaan de „Oostelijke sluis te Vreeswijk" zal heeten, dan vragen wij ons af, wat toch de ambtenaren van het departement van waterstaat, die met dit werk belast waren, wel in 's hemelsnaam bezield moet hebben, toen zij tot deze oplossing kwamen. En — hopen wij het althans hier mis te hebben — het vermoeden dringt zich bij ons op, dat zij, die deze, vanzelfsprekend nooit of te nimmer bij het volk ingang vindende „volzinnen" bedachten, daar wel degelijk een bedoeling mee hadden. De bedoeling namelijk, er een zoo „tijdelijk" mogelijk en „neutraal" mogelijk karakter aan te geven, opdat straks — ijs en weder dienende met Sint Juttemis — de oude namen weer in volle glorie zouden kunnen terugkeeren.

Deze tijd is een tijd van revolutie. Van een revolutie, die het oude, dat vermolmd en verrot bleek, afbreekt of terzijde stelt. Van een revolutie, die nieuwe waarden schept. Nieuwe waarden, geboren uit de kracht van het volk. De nieuwe namen behooren dan ook een afspiegeling van dezen tijd in zich te dragen, opdat zij de na ons komende geslachten mogen herinneren aan deze dagen van strijd, maar ook van overwinning!

Mocht het departement van Waterstaat zich daartoe niet capabel achten, welnu, wij verklaren ons bereid, binnen veertien dagen nieuwe namen, wel passend in den „nieuwen" tijd, te leveren.

BOEKBESPREKING

Dr. Nathan Oppenheim's medicinale baden
door: Willem van Santen.
Uitgeverij „Westland", Amsterdam

Het zeer groote aantal detective-romans, dat via den boekhandel en vooral via de leesbibliotheken hun weg vond naar het lezend publiek, dat op dit punt schier niet te verzadigen blijkt te zijn, is weer met één vermeerderd. Voor „De Misthoorn" zou dit geen aanleiding zijn er een bespreking aan te wijden — wij zijn integendeel van meening, dat er reeds veel, te veel romans van een dergelijk soort den goeden smaak van vele volksgenooten hebben vergiftigd — ware het niet, dat dit werk, naast eenige uren van onschuldige ontspanning, tevens beoogt een blik te werpen op de wijze, waarop joden zich wisten in te dringen in de Engelsche „society". „Dr. Nathan Oppenheim's medicinale baden" is dus, zoover ons bekend, een eersteling in een nieuw genre en wij hopen, dat deze eersteling nog wat broertjes en zusjes zal krijgen, omdat een groot aantal menschen zich nu eenmaal gemakkelijker laat bereiken via den weg van ontspanning, dan met behulp van zuivere propaganda of wetenschappelijke beschouwingen. Of wellicht: menigeen zal na lezing van Willem van Santen's boek tot het besluit komen het jodenprobleem, dat tot dusver zijn belangstelling niet vermocht te trekken, eens wat nader te gaan bezien.

De inhoud van het boek zullen wij hier niet behandelen. De intrige behoort tot het laatste hoofdstuk geheim te blijven en het is niet billijk daarop vooruit te loopen. Echter zouden wij den schrijver, die het aandurfde te breken met de veel verbreide opvatting, als zou die Engelsche plutocratie uit louter nobele lieden bestaan, willen adviseeren, een volgend boek eens op Nederlandschen bodem te laten spelen. De stof is ook hier, dunkt ons, niet moeilijk te vinden en het kan den inhoud, wat betreft de sfeer en de karakterteekening, die thans nog wel wat stiefmoederlijk bedeeld werd, slechts ten goede komen. Tenslotte hopen wij, dat deze „antisemitische detective" zijn weg naar de boekenkast en vooral naar de leesbibliotheken zal weten te vinden.

Sybrand Schellinger

SCALA-THEATER
Potterstraat - UTRECHT - Tel. 12461
PROLONGEERT
van 27 Februari tot en met 5 Maart
HEIMKEHR
Een indrukwekkend filmwerk der Ufa met
Paula Wessely
Attila Hörbiger — Peter Petersen
Vooraf: Tobis Holl. en Ufa-nieuws
Toegang elken leeftijd

HOOREN, ZIEN EN ZWIJGEN

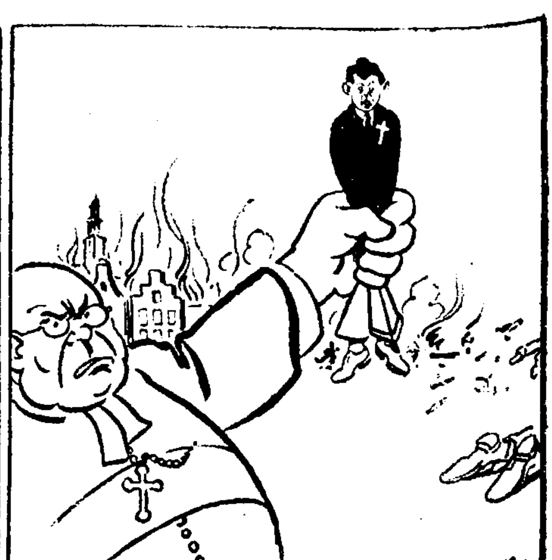
Natuurlijk wil de Roomsche geestelijkheid het dreunen der Duitsche vrijheidskanonnen niet hooren.......

......natuurlijk [illegible] zij den steun te zien, dien de kerk in Duitschland ondervindt......

......natuurlijk zwijgt zij hardnekkig over de tallooze sociale verbeteringen, die het nationaal-socialisme brengt......

......en n a t u u r l ij k tracht zij haar volgelingen te misbruiken om dat nationaal-socialisme te vernietigen!

DE STEM DER PERS.

Het Kultuur-apparaat

Het is niet voldoende de noodige organisatie tot stand te brengen, indien het leven daarin ontbreekt. En dit leven, deze nieuwe ontluiking van een waarlijk Nederlandsch-volksch kultuurleven moet met alle beschikbare middelen worden gestimuleerd en opgewekt. Zeker, naar het wijze woord van den Rijkscommissaris, dat „evenmin als echte kultuur uit de politieke conjunctuur kan groeien, evenmin zij a.h.w. van boven af bevolen kan worden", kan echte cultuur alleen groeien, nooit kunstmatig gemaakt worden. Maar wij leven nu in een tijd van revolutie, waarin het oude gebroken wordt en nieuw leven door de oude overblijfselen heen moet groeien. Oude vormen hebben alleen al door het feit van hun bestaan, een taai leven, en veel van wat jong en veelbelovend is, kan verstikt worden, als bij de geboorte geen hulp geboden wordt. Ook in *dit* opzicht bestaan er gevaren, dat wat zich aandient als nieuw kultuurleven, in waarheid slechts het oude in een nieuwen vorm zal blijken te zijn, of dat een schoonschijnende, ontkiemende plant zich tot onkruid zal blijken te ontwikkelen. Wordt hier niet gewaakt, gewikt en gewogen, dan zou opnieuw veel frissche kracht verloren kunnen gaan — en wij zijn op dit oogenblik in Nederland daarvan nog niet al te ruim voorzien. Het zal de taak van den Kultuurraad, onder voorzitterschap van Prof. Snijder zijn, hier met verstand, met wijze critiek en zoo noodig met een krachtig initiatief, te helpen De namen van de leden van den Raad waarborgen de mogelijkheid, dat ook een zelf scheppende werking van dit college uit kan gaan.

(W. Goedhuys in „De Waag")

Waar het op staat

Wij zijn Indië kwijt.

En wij zijn het kwijt door eigen kortzichtig, eigenwijs spel; door hoogmoed en ijdelheid.

Nederland met zijn negen millioen inwoners staat op het punt een land van bedelaars te worden. *Het is niet meer in staat om zijn volk behoorlijk te voeden.*

Laten we niet meer spreken over wat was. Het is gebeurd.

De schuldvraag? We kunnen daar lang over twisten, maar daarmee zijn we niet gered.

Aan den eenen kant ligt het Groot-Germaansche Rijk, dat opkomt; aan den anderen kant ligt Engeland, het groote rijk, waar nimmer de zon onderging. Maar in een der deelen van het Engelsche Empire is de zon reeds ondergegaan; in andere gaat ze spoedig onder.

Er rest voor ons land nog één uitkomst: *allernauwste aansluiting bij het Groot-Duitsche Rijk.*

Het is voor ons volk de eenige oplossing van de vraag: zijn of niet zijn.

(„De Ooststellingwerver", Oosterwolde)

Weer Oostwaarts!

Het is geen toeval, dat men zich juist nu deze groote Nederlandsche landverhuizingsperioden naar het Oosten meer dan ooit herinnert. Immers juist nu zijn weer Nederlandsche boeren naar het Oosten getrokken om zich in te zetten in het groote opbouwwerk van een nieuw Europa. In Nederland heerscht overbevolking. Het Oosten roept en biedt gelegenheid voor het stichten van nieuwe levensruimten, die niet alleen voor de kolonisten hun nut hebben, maar ook voor geheel Europa.

Opnieuw hebben Nederlanders zich op weg begeven om met inzet van al hun krachten pioniers te zijn bij de kolonisatie van oud-Germaansche levensruimten. Het werd hun toen, evenmin als nu, niet gemakkelijk gemaakt, maar zij gaan den weg, dien elke kolonist moet gaan, om door harden arbeid nieuwe waarden te scheppen. Er zijn anderen gevolgd, dien de hardheid niet gespaard bleef, maar zij betraden een reeds bestaanden weg.

Den roep van zijn tijd volgend, is de Nederlandsche boer heden naar het Oosten getrokken. Een daad, die bewijst, dat steeds meer het streven in Nederland merkbaar wordt, den weg in de toekomst van het nieuwe Europa gemeenschappelijk met het Duitsche volk te gaan, alle beschikbare krachten in dienst van den opbouw te stellen en daarbij ook, als het noodig mocht zijn, door een gemeenschappelijk offer van het gemeenschappelijk bestaan te verzekeren.

(„Berlijnsche Koerier")

Neerlands toekomst

Zoo zien wij hier in Vlaanderen vol vreugde, hoe Holland van gisteren, het liberalistische, stijf-burgerlijke Holland van de gepensioneerde „Indische" ambtenaars en van de geretraireerde „makelaars in koffie" tot zijn vroegere taak en kracht herboren, met vastberadenheid den weg inslaat, dien ook wij hier te lande als onze koninklijke heirbaan hebben erkend en ingeslagen: den weg naar het Rijk. De oorlog, die velen vaak met recht als een belemmering voor zekere uiterlijke politieke en administratieve omvormingen toeschijnt, is integendeel de bespoediger, de voltrekker en de verwezenlijker van ons hoogste ideaal: ineen te groeien met het Rijk. Want waar bij talloozen de daartoe noodwendige effectieve instelling nog ontbreekt, daar dringt de oorlog — die steeds meer en meer de diepe realiteit naar boven dwingt — zijn ijzeren wet op.

Na Mussert's kernachtige rede, die met het verleden afbreekt en de poorten der toekomst openwerpt, zou de strijdkreet nu wel dienen te veranderen in „Hou Land en Zee" om aan de nieuwe oriënteering te beantwoorden. Maar dit [illegible] wat al te lang om ingang te vind[illegible] [illegible]arom voorzie ik dat onze Noorderburen — en ook anderen — vroeg of laat een beteren strijdkreet zullen aanheffen.

(„De SS-man", Brussel)

Sans "dernier cri"!

Het waren drukke dagen voor het Witte Huis te Washington: men verwachtte Churchill.

Ook de v r o u w e n hadden het druk. Bij een zoo hoog bezoek paste immers een nieuw avondkleed. En dat wil wel zeggen, want er is zooveel keus, dat men niet weet wat men kiezen moet.

Zelfs Eleonora Roosevelt bracht een paar slapelooze nachten door omwille van dat nieuwe avondkleed. Zij moest de schoonste zijn, zij zou het laatste model, „le dernier cri" cragen. Daarom ontbood zij, schriftelijk, een fransche naaister, die te New York verblijft en er een modezaak heeft.

Het fransche naaistertje antwoordde per keerende post:

„Mevrouw,

Gelijktijdig met Uw verzoek ontving ik een brief van mijn broeder uit Frankrijk. Hij meldt mij, dat hij en zijn kinderen honger lijden, omdat de Engelschen geen enkel schip met levensmiddelen willen doorlaten.

U zult begrijpen, dat ik derhalve geene Vrouw kan bedienen, die er hare eer in stelt, Winston Churchill als gast te ontvangen, die Frankrijk laat bombardeeren, nadat hij het laffelijk in den steek liet en die mijn bloedeigen familie laat verhongeren...."

Dank zij dit kranig antwoord, droeg Vrouwe Eleonora Roosevelt geen „dernier cri de Paris", toen Winston op bezoek kwam!

(„Volksche Aanval", Brussel)

RONDOM RIOM: Wat wordt er gezegd?

De groote zaak is nu begonnen, heel stil, zonder opzien, zonder menschenoploopen, alsof zij geheel van de wereld is afgesloten en slechts met zichzelf te doen heeft, onverschillig jegens alles, wat zich buiten de muren van dit steenen paleis bevindt. Wij beleven de eerste uren van een ongewoon gerechtsdebat en vernemen de eerste woorden van een tragisch proces, dat, veruit boven het persoonlijk lot van vijf mannen, een dramatische aanklacht tegen een heel tijdvak van Frankrijks geschiedenis beteekent.

Vijf mannen zijn in deze rechtszaal binnengetreden en hebben zich neergevlijd in de vergulde zetels, die op de plaats van de beklaagdenbank staan. Dit proces, dat onvermijdelijk noodzakelijk was, dat echter van het begin af aan bevreemdend werkt door de manier, waarop men zich aan de verantwoordelijkheid tracht te onttrekken, mist direkt reeds alle grootheid. Men voelt, dat menschelijke welsprekendheid hier de koude, harde waarheid tracht te bedekken. En men kan het gevoel niet van zich afzetten, dat dit proces pijnlijk en weldra gruwelijk vervelend zal zijn, door alle lafheden, leugens en kwade zwakheden, die het in een eindelooze rij aan de oogen der toeschouwers voorbij zal laten gaan.

(„Le Petit Parisien")

En wat wordt er verzwegen?

Het is als een uitdaging aan de nationale revolutie, dat nu de opening van het proces in Riom den ouden partijtwisten, koren op hun molen geeft. Want nu probeert elke partij de andere op de beklaagdenbank te brengen en haar veroordeeling te bewerken. En toch is het probleem waarom het gaat zoo uiterst gemakkelijk te begrijpen, dat zelfs menschen van slechten wille het moeten bekennen: er waren n.l. oorlogshitsers in alle kringen en partijen en helaas in grooten getale, omdat het hun gelukt is den oorlog te ontketenen. Er waren ook overal, in alle kringen, vredelievenden, en zij waren dikwijls zeer moedig, maar steeds weinig succesvol, omdat zij geïsoleerd waren en door hun eigen politieke vrienden doodelijk bestreden werden. Het eenige proces, dat waarde heeft, is dat van den oorlog zelf, met het door den oorlog zelf gevelde oordeel over de oorlogspolitiek. Daarom moest de Fransche wederopbouw konsekwent nu in handen van hen zijn, die den vrede wilden en daarmee voor Europa gekozen hadden. Doch het tegendeel is waar. Het zijn wederom de oorlogshitsers, die aan het roer zitten, de waardige opvolgers van Mandel en Paul Reynaud, die in den geest hunner voorgangers de Fransche politiek beïnvloeden. En de justitie zal het noodige doen, om dat wat openbaar zou moeten worden verkondigd, systematisch voor de openbaarheid te verbergen.

(Marcel Déat in „L'Œuvre")

Engeland en de Middellandsche Zee

Sinds eeuwen bouwt Engeland zijn politieke en ekonomische voorkeurspositie op zijn heerschappij ter zee. Reeds in den Wereldoorlog 1914—'18 kon men dikwijls sporen van het verval der Britsche wereldheerschappij vaststellen. Engeland moest er zich in schikken de trotsche formule van de „two powers standard" (het recht, een vloot te bezitten, die tweemaal zoo groot is als de volgende in grootte) op te geven en zich met een zeemacht tevreden stellen, die numeriek grooter mocht zijn dan de daaropvolgende. De zorg, dat Duitschland ter zee machtiger zou kunnen worden was een der redenen voor Engelands deelneming aan den eersten wereldoorlog. Met het verdrag van Washington van 1922. volgens hetwelk de Amerikanen een pariteit met de Engelsche vloot mochten voeren, schreed het verval der Engelsche hegemonie ter zee voort. In dezen oorlog zijn de vervalsverschijnselen veelvuldiger geworden: In de Noorsche wateren tot een strafexpeditie tegen Duitschland uitgestuurde trotsche Engelsche vloot zocht zeer gehavend de beschermende eigen havens op. In Duinkerken bleef ze onzichtbaar en liet aan anderen de bescherming van haar vluchtende landstrijdkrachten over. Bij de intrede van Italië in den oorlog beloofde Churchill, dat hij de Italiaansche vloot uit de Middellandsche Zee zou doen verdwijnen. Toch slaagde noch het machtige eskader uit Alexandrië, noch dat uit Gibraltar erin den wensch van Churchill te vervullen. Ja, zelfs de Italiaansche konvooien vermag de trotsche vloot van Groot-Brittannië niet te vernietigen. Geslagen moet zij zich op Alexandrië terugtrekken om de heerschappij over de Middellandsche Zee aan de As over te laten. Na Churchills verklaring, dat hij den Pacific ontruimd had, om de Middellandsche Zee te versterken, volgt zijn bekentenis dat de Middellandsche Zee „gesperd" is. Engelands nederlaag ter zee is volkomen.

(Clamemoris in „Il Regime Fascista")

PRIKKELS

Lord Croft verkondigde in het Lagerhuis. dat hooivorken het ideale wapen voor de „home defense" zijn. De „Daily Herald" merkt hierbij sarcastisch op, dat men ook nog neolithische steenen bijlen uit de musea zou kunnen halen, of een regiment, bewapend met ezelskinnebakken, die altijd zeer gevreesd zijn in de geschiedenis, kan opstellen.

Dat gaat heel gemakkelijk, want aan ezels is geen gebrek in Engeland.

Sinds het begin der maand Januari verlieten duizenden joden Singapore, met bestemming naar Palestina.

Als het schip zinkt, vluchten de ratten het eerst!

Naar de zender New York mededeelt, zal het fonds voor oorlogsgelden in de Ver. Staten het mogelijk maken alle 26 minuten een stuk luchtafweergeschut en alle drie dagen zeven schepen te bouwen.

Ja, en de mogendheden van het Pact van Drie zorgen dan iederen dag voor een paar nederlagen.

Volgens een bericht uit Londen zal de bekende roeiwedstrijd Cambridge-Oxford dit jaar niet worden gehouden.

Dat is begrijpelijk — nu den Engelschen het water tot de lippen is gestegen!

DE NIEUWE GIDS

"KRACHTIG ALS IN TACHTIG!"

Onder redactie van Dr. Lodewijk van Deyssel, Dr. Alfred A. Haighton, Martien Beversluis, George Kettmann, Pieter Emiel Keuchenius en Jeanne Kloos-Reyneke van Stuwe, Secretaresse.

Abonnement f 10.50 per jaar. (België fr. 210). Losse nummers f 1.—

Beh.: De Amsterdamsche Keurkamer Postbox 237 Amsterdam

Aanbevolen Café's en Restaurants.

HIER MOET UW NAAM STAAN!

DEN HAAG

TIROLER HOF
Annastraat 17, Den Haag
Deutsches Bier - Wiener Küche - Mässige Preise
T. 116485, Inh. H. Fichter

DORTMUNDER HOF
Special Ausschank ausschliesslich Deutscher Biere - Vergunning
Toussaintk. 1 h. Veenkade

RIDDER-KLAUSE
Rijswijkscheplein
Verkehrslokal der Deutschen Wehrmacht

ZUM KLAUSNER
Das Haus der guten Küche
Der Biere und Weine
Den Haag, Herengr. 18
Telefoon 11.46.93

HAARLEM

STATIONSKOFFIEHUIS
v.h. FIRMA KUYPERS
Stationsplein 12
Electrisch gekoeld bier
L. v. d. HAVE

AMSTERDAM

Bezoekt Café PALACE
Thorbeckeplein 16
Tel. 34782 Amsterdam
Dagelijks CONCERT
Intim und Gemütlich
Prima Consumptie

CAFE STADSLICHT
Reguliersdwarsstraat 103
Telef. 36910
Trefpunt van alle kameraden

HIER MOET UW NAAM STAAN!

AMSTERDAM

Kunt ge onder elkander zijn
Maakt dus gebruik van onzen tip
En bezoekt allen CAFÉ TRIP
REMBRANDTSPLEIN 35 Tel. 37357

WIJ KOOPEN ALLE SOORTEN
OUD PAPIER
VAN DRUKKERIJEN FABRIEKEN ENZ
WED C. BENDER
RUSTENBURGERSTR.

Smederij G. J. Gorrée

EDUARD WESSING
& ZOON

AL UW VERZEKERINGEN

Zuigers

N.V. Handel-Mij. Otto Müller

De Verkeers
Politie Gids

blijken geeft

AMSTERDAM
Hotel-Café-Restaurant „NEUTRAAL"
AMSTERDAM, Damrak 8
TELEFOON 45403 en 47510
Logies met uitstekend ontbijt vanaf f 2.-
Div. Bitters 20 ct. Thee en Koffie 15 ct.
M. W. RABE-KOCH

Gebr. THEUNIS
AMSTERDAM, Lijnbaansgracht 70
oude vlaggen en/of vlaggendoek

„De Volksche Boekhandel"
BOEKEN — BROCHURES — TIJDSCHRIFTEN
KANTOOR- EN SCHRIJFBEHOETEN

TELEFOON 37293

Steunt ons Blad

DEN HAAG

N.V. JAN SPIERDIJK
SALON- HUIS- EN
SLAAPKAMERS

KOSTER & LUIJTERS
Geraniumstraat 3 • DEN HAAG
Telef. 332045 - 338690
LOODGIETERS EN SMEDEN

BREDA

JOS. DRIESSEN
BREDA

DAS DEUTSCHE HAUS

ARNHEM

Voor al uw drukwerk
een goed adres?

Ondergeteekende
Straat
Woonplaats
wenscht een kwartaal* / jaar* abonnement op „De Misthoorn", tegen
een abonnementsprijs van f 1.25 per kw. / f 4.75 per jaar*

U gelieve over dit bedrag te disponeeren*
Het bedrag wordt binnen 6 dagen op Uw giro
322600 overgeschreven*

HOOG-
BETON-
WEGEN-
BOUW
Fa. Gebr. P. en J. REYNHOUDT
GROND- EN HEIWERKEN
1e WETERINGDWARSSTRAAT 50 d • AMSTERDAM